

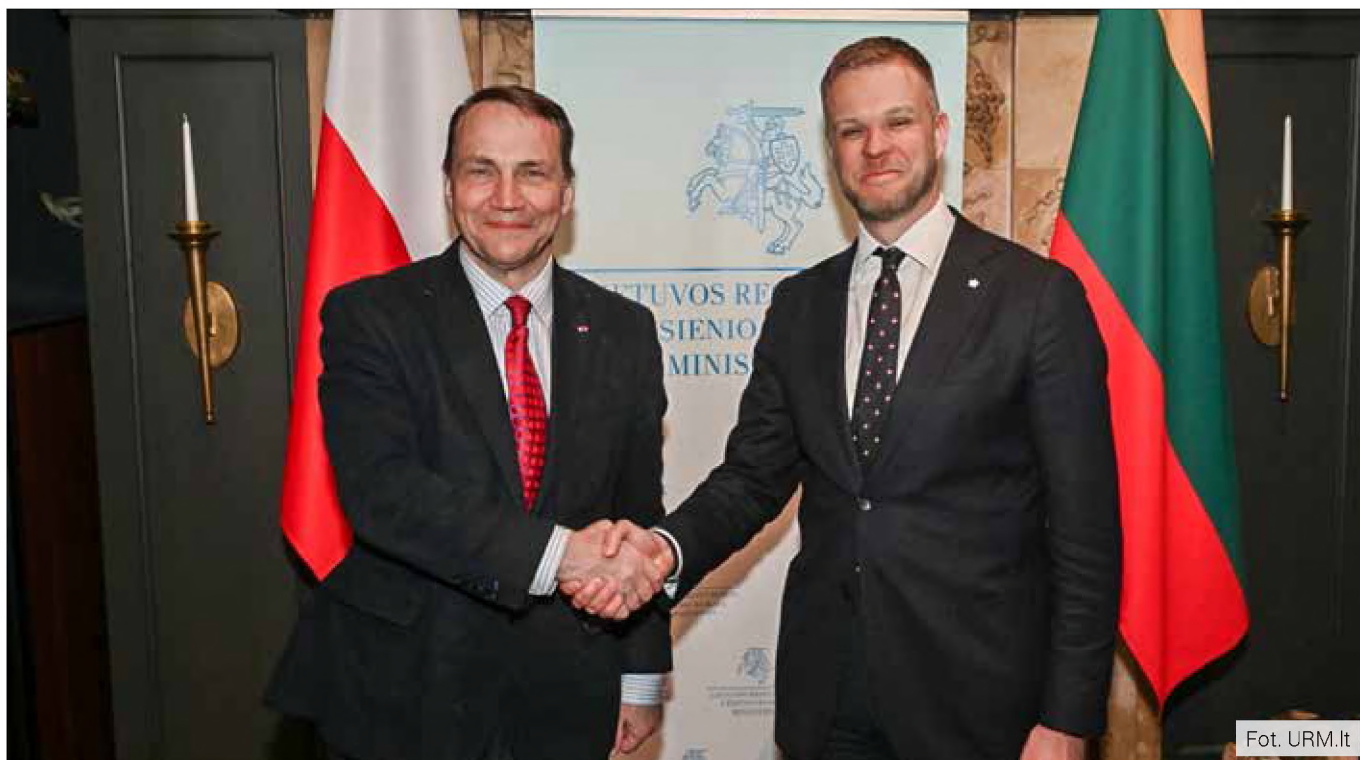
Przesłanie Nausėdy w Davos »7

Emerytura w wysokości jednej trzeciej zarobków »10

Elektrowni wiatrowych będzie więcej »11

Przeciwpozarowy czujnik może uratować mienie i życie! »26

Szef MSZ RP Sikorski na Litwie: bezpieczeństwo, inwestycje i polska społeczność

Szef polskiego MSZ, Radosław Sikorski, przybył na spotkanie dot. bezpieczeństwa Snow Meeting. Poruszył także temat wspólnych inwestycji, padły też słowa krytyki odnośnie ślimaczego tempa rozwijania stosunków przez Litwę. Wyraźnie jednak podkreślił konieczność współpracy obu krajów. »6

„Człowiek ze wsi powinien umieć wszystko” »16-17

Wileńskie wizyty Władysława Syrokomli (cz. 1) »18-19

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Birbinių g. 4a, 02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel./fax 260 84 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt).

Zastępcy red. nacz.:
Brigita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski (ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Dziennikarze: Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik, Justyna
Giedrojc, Rajmund Klonowski, Ilona
Lewandowska, Anna Pieszko, Antoni
Radczenko, Witold Janczys,
Marian Paluszkiwicz — fotoreporter

Dział Promocji: Andrzej Podworski —
prenumerata (tel. +370 685 040 84),
kolport@kurierwileński.lt), Jolanta
Balkiewicz — reklama (tel. 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Wydawca: VšĮ „Kurier Wilenski”

Druk: VšĮ „Vilnijos žodis”

Nakład: 3000 egz.

*Materialów niezamówionych redakcja nie
zwraca. Zastrzega sobie prawo
do skracania i adiustacji tekstów.
Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.
Opinie Czytelników zawarte w ich listach
nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.*

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCH

Fundacja
**POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE**
im. Jana Olszewskiego

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy
za Granicą 2023.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów
i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”
im. Jana Olszewskiego.

Aleksander Borowik

Putin ma problem. Ostatnio nie tylko ze swoimi żołnierzami – jak kury panicznie pierzchającymi przed atakami ukraińskich „lisów”, ale i dosłownie – z ptactwem na rynku żywnościowym.

Najpierw był brak jaj, a teraz – kurczaków. Taki kryzys może pogрузić Putina... Od nowego roku mieszkańcy rosyjskich miast coraz częściej narzekają na brak tych produktów w sklepach. To już drugi taki kryzys na rosyjskim rynku spożywczym w ciągu ostatnich kilku miesięcy. „To po prostu jedne z najtańszych i najbardziej dostępnych produktów, na które zawsze jest popyt. A przyczyna – ptasia grypa, która była, jest i będzie” – tłumaczą się jak dzieci tamtejsze władze.

W 2023 r. cena kurczaka w Rosji wz-

Komentarz dnia

Putina kurzy problem

rosła o 30 proc., a jaj o 60 proc.! Na początku grudnia m.in. tuzin jaj kosztował już 82 rubli, czyli 1,15 euro. Gwałtowny wzrost cen jaj zmusił nawet Władimira Putina do publicznych przeprosin Rosjan. Władca uzasadnił deficyt niedoborem produkcji i wzrostem cen zwiększonym popytem (chyba wojną?) i poprosił rząd o zajęcie się problemem.

Ostatecznie władze rosyjskie zniosły cła na import jaj i kurczaków, aby obniżyć ich cenę. W tym zlikwidowali cło z... Korei Północnej. Ostatnio bardzo przyjaźliwego dla Putina kraju. Ale Kim Dzong Un sam ma nie tylko problem z nakarmieniem swoich obywateli, trzymany w komunistycznych klatkach.

Ledwo zipie z wykonaniem nowych zbrojeniowych zobowiązań wobec „ruskich”. Musi – bo w zamian dostaje technologie do straszenia świata swoimi, nieudanymi dotychczas, raketami balistycznymi. W niedzielę była kolejna próba.

W reżimie szybkostrzelnym – jak ta oszalała, gdacząca ze strachu kura, śle swoje pancerne „jaja”

do rosyjskich armat. A te – jak się okazało przed niecałym miesiącem, z wyrwkowej rosyjskiej kontroli – są wadliwą amunicją artyleryjską. Przeprowadzony test wykazał wiele nieprawidłowości i wad fabrycznych, co niesie za sobą wiele konsekwencji. I tu już nie chodzi o zdecydowany spadek skuteczności wykorzystywanej na wojnie z Ukrainą broni i armatniego mięsa. Jest bezpośrednie niebezpieczeństwo, zarówno dla rosyjskich żołnierzy (no jeszcze z tym – pal licho, bo jest ci tego u nich w dostatk!), jak i rosyjskiego sprzętu (a z tym to już problem).

W niedzielę wieczorem nad Morzem Azowskim ukraińskie siły zbrojne zestrzeliły dwa najrzadsze i najcenniejsze samoloty dowodzenia rosyjskich sił powietrznych, samolot wczesnego ostrzegania radarowego i powietrznego Berijew A-50 oraz stanowiska dowodzenia Iljuszyn Il-22. Barijew to jeden z ośmiu posiadanych już obecnie rosyjskich statków powietrznych i kosztujący niemało, 330 mln dol. „Zabawkę” obsługuje 19 osób, 5 lotników, 11 radiowców i 3 osoby personelu inżynierijno-technicznego!

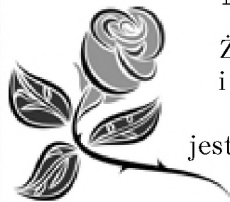
Takie to rosyjskie jaja Fabergé... ■

Z okazji pięknego Jubileuszu Urodzin
wiązanek najserdeczniejszych życzeń składamy

Mieczysławowi Trachimowiczowi

Życzymy dobrego zdrowia, niegasnącego optymizmu, miłości i troski osób najbliższych, błogosławieństwa Bożego oraz szczerzej i musującej jak szampan radości z tego, że każdy dzień jest napełniony cudem i tylko przyjemnymi niespodziankami.

Rodzina Podworskich

Uroczystości złożenia wieńców na cmentarzu Antokolskim w Wilnie z okazji Dnia Obróńców Wolności 13 stycznia Fot. Tomas Vinickas, ELTA

Sukces litewskich łyżwiarzy figurowych na Mistrzostwach Europy w Kownie

Saulius Ambrulevičius i Allison Reed wywalczyli w sobotę brązowe medale w tańcach na lodzie na Mistrzostwach Europy w łyżwiarstwie figurowym w Kownie. Na zawodach tej rangi Litwa ostatnio zdobywała medale 18 lat temu.

Za taniec dowolny Saulius Ambrulevičius i Allison Reed otrzymali od sędziów 122,64 punktów, poprawiając tym samym swój najlepszy wynik o prawie 4 punkty. W klasyfikacji generalnej najlepsza litewska para zdobyła 203,37 punktów. Jest to również ich nowy rekord.

Z sukcesu swojego reprezentanta na Mistrzostwach Europy w łyżwiarstwie figurowym cieszą się również Polacy. Solista Władimir Samojłow podczas piątkowego występu osiągnął bardzo dobry rezultat. Jego ostateczny wynik to 230,17 punktów. Wynik Samojłowa to najlepsze osiągnięcie reprezentanta Polski na mistrzostwach Europy od 32 lat!

Złoty medal w konkurencji solistów obronił francuski zawodnik Adam Siao Him Fa, który podczas programu dowolnego wykonał ele-

ment zabroniony podczas oficjalnych zawodów, salto w tył. Pomimo tego wygrał z przewagą 19,18 pkt nad Estończykiem Aleksandrem Selevko, który zdobył pierwszy medal mistrzostw Europy dla Estonii.

W konkurencji solistek pierwszy tytuł w karierze wywalczyła Belgijka Loena Hendrickx. W parach sportowych pierwszy tytuł w karierze zdobyli Włosi Lucrezia Beccari i Matteo Guarise.

Mistrzostwa Europy w łyżwiarstwie figurowym odbywały się w Kownie w dniach 8-14 stycznia. ■

Wilnoteka.lt

Imieniny

16 stycznia

Hilarego, Honorata, Ottona, Piotra, Treveriusza, Tycjana, Waleriusza, Włodzimierza, Włodzimira

17 stycznia

Alby, Antoniego, Jana, Juliana, Merula, Przemila, Roślawa, Rościslawa, Rozalindy, Sulpicjusza, Teodora

Cytat dnia

„To możliwość otwarta dla wszystkich papieżu, ale w chwili obecnej nie jest w centrum moich myśli, moich zmartwień, moich uczuć”. Tak długo, jak czuję, że mogę służyć, idę naprzód. Jeśli nie będę już dawał rady, to będzie moment, by to przemyśleć” — powiedział papież Franciszek we włoskiej telewizji zapytany o możliwe ustąpienie z urzędu.

Liczba dnia

247 pacjentów przyjął podczas mi-

nionego weekendu oddział traumatologii Republikańskiego Szpitala Uniwersyteckiego w Wilnie. Powodem większości urazów była gołoledź.

Wyrazy najgłębszego współczucia i żalu

Irenie Dziugiewicz

z powodu śmierci kochanego Ojca
oraz Rodzinie i bliskim

skadają przyjaciele z Grona pedagogicznego
byłej Szkoły Podstawowej w Ludwinowie

ANKIETA Jedna piąta osób 50+ doświadczyła tzw. ageizmu

Według ankiety przeprowadzonej przez Biuro Rzecznika Równych Szans, jedna piąta osób w wieku 50 lat i starszych twierdzi, że doświadczyła dyskryminacji z powodu wieku w sytuacjach związanych z zatrudnieniem (tzw. ageizm, dyskryminacja ze względu na wiek przy. red.). Wyniki badania pokazały, że 21 proc. respondentów w wieku 50-59 lat i 19 proc. respondentów w wieku 60-69 lat zgłosiło przypadki dyskryminacji w pracy. Raport wskazuje również, że młodsze osoby mogą również doświadczać dyskryminacji ze względu na swój wiek. Wysokie wymagania dotyczące doświadczenia zawarte w ogłoszeniach o pracę mogą ograniczać szanse młodych i wykwalifikowanych osób.

WILNO Komisja ws. pożaru w Wierszuliszkach bada blok

Komisja samorządu Wilna, która została utworzona w celu zbadania tragicznego pożaru bloku mieszkalnego w Wierszuliszkach, intensyfikuje swoje starania w celu opracowania kompleksowych zaleceń dotyczących przyszłości bloku. Rzecznik samorządu, Gabrielius Grubinskas, poinformował, że po uszczelnieniu, komisja przystąpiła do szczegółowej oceny konstrukcji budynku, zwracając szczególną uwagę na stan struktury nośnej. Osiągnięto już pierwszy etap planu, który obejmuje demontaż wybranych elementów konstrukcji w celu dokładnej analizy ich stanu oraz oceny możliwości wzmocnienia budynku od zewnątrz. Komisja planuje zakończyć swoje prace do końca stycznia i przedstawić właścicielom budynku ostateczne zalecenia, które pozwolą na podjęcie odpowiednich kroków.

LITWA Gražulis ukarany, nie stawiał się w sądzie

Sąd Okręgowy w Wilnie ukarał byłego posła Petrasa Gražuliusa grzywną w wysokości 250 euro za nieobecność na rozprawie sądowej. Sędzia Audrius Ciniņas ogłosił to na rozprawie. Oskarżony udzielił wywiadu dziennikarzom przed rozprawą, jednak nie pojawił się w sądzie. Prokurator Jurgita Jasiūnienė zaproponowała doprowadzenie byłego posła do sądu. Następną rozprawa odbędzie się 6 lutego.

GRANICA Celnicy będą mieli nowe spektrometry

Funkcjonariusze celni będą teraz korzystać z przenośnych spektrometrów do kontrolowania podejrzanych towarów i przesyłek. Urządzenia te wykorzystują wiązkę laserową do analizy chemicznego składu przedmiotów, wykrywania narkotyków oraz innych substancji, a także do identyfikacji materiałów wybuchowych. Litewskie służby celne zakupiły już pięć takich spektrometrów i planują zakup kolejnych. Dzięki nim celnicy będą mogli w ciągu kilku minut określić, czy towar zawiera narkotyki, substancje reaktywne chemicznie lub inne niebezpieczne chemikalia. Nowe urządzenia pozwolą także skrócić czas kontroli towarów, ponieważ nie będzie konieczności transportu próbek do laboratorium celnego. Przesyłki testowane za pomocą spektrometru w Wilnie okazały się bezpieczne i wkrótce będą dostarczone do odbiorców.

LITWA Właściciele lasów protestują przeciwko ograniczeniom

Właściciele lasów zorganizowali protest, podczas którego dziesiątki ciężarówek do przewozu drewna wyjechały na drogi rejonu kowieńskiego, aby wesprzeć rolników i zwrócić uwagę na ograniczenia działalności leśników na obszarach chronionych. Właściciele lasów protestują przeciwko nowym przepisom dotyczącym ich działalności na obszarach Natura 2000, gdzie działalność jest ograniczona lub zakazana. Żądają również wyższych kompensacji. Przewodniczący Litewskiego Związku Leśników, który bierze udział w proteście, powiedział, że polityka państwa wobec właścicieli lasów jest równoznaczna z częściową nacjonalizacją własności. Protestujący domagają się również zakazu dostaw biopaliw z krajów trzecich.

POLITYKA Szefowa VRK nie podejrzewa Nausėdy

Szefowa Głównej Komisji Wyborczej (VRK) Lina Petrovienė zapewniła, że nie było większych rozbieżności w sprawozdaniach finansowych kampanii prezydenckiej Gitanasa Nausėdy w 2019 roku. Podczas przesłuchania przed Tymczasową Komisją Śledczą Sejmu skomentowała, że liczba klipów reklamowych zgadzała się z danymi producentów informacji publicznej. Komisja prowadzi dochodzenie w sprawie informacji przekazanych przez Tomas Gailiusa z Departamentu Bezpieczeństwa Państwowego (SSD) dotyczących działań zespołu Nausėdy oraz finansów kampanii. Petrovienė wyjaśniła, że weryfikacja finansów kandydatów obejmuje porównanie raportów, liczby rozpowszechnianych reklam oraz danych z monitoringu. Szefowa VRK podkreśliła, że ostateczne dane z monitoringu nie zawsze odpowiadają rzeczywistym wydatkom kandydatów.

SKANDAL Mistrzostwa w łyżwiarstwie pod gradobiciem oskarżeń

Szef Ministerstwa Oświaty, Nauki i Sportu Gintautas Jakštas zaapelował do natchmiastowego zbadania incydentu, który miał miejsce podczas Mistrzostw Europy w Łyżwiarstwie Figurowym w Kownie. Wolontariuszka, pracująca na tym wydarzeniu, zgłosiła możliwy przypadek przemocy. Minister podkreślił, że konieczne jest pilne śledztwo w tej sprawie, a jeśli wszystkie okoliczności zostaną potwierdzone, niezbędne będzie podjęcie trudnych decyzji wobec sprawców. Jakštas podkreślił również, że reakcja na wszelkie formy przemocy musi być szybka, zdecydowana i stanowcza. Prezes Litewskiej Federacji Łyżwiarskiej Vytautas Jasutis natomiast nazwał zachowanie kobiety prowokacją. Sytuację wolontariuszka podała w mediach społecznościowych, co wywołało żywiołowe dyskusje.

EKOLOGIA Udało się opanować kornika drukarza

Stan klęski żywiołowej w lasach kilku samorządów został odwołany z powodu zmniejszenia liczebności kornika drukarza. Ministerstwo Środowiska poinformowało, że Państwowa Straż Leśna stwierdziła spadek liczby szkodników oraz wyeliminowanie większości szkód wyrządzonych w poprzednich miesiącach. Nie prognozuje się większych szkód spowodowanych przez kornika drukarza w rejonie ignalińskim. Klęski żywiołowe ogłoszono w niektórych rejonach między sierpniem a wrześniem ubiegłego roku. Szkody spowodowane przez kornika drukarza wyniosły ponad 25 000 metrów sześciennych, co doprowadziło do ogłoszenia klęski żywiołowej w tych rejonach. Ogłasza się

ją, gdy objętość uszkodzonych drzewostanów przekracza 25 000 metrów sześciennych.

TRANSPORT Bilet łączony na pociągi przez Szawle

W Szawlach będzie można skorzystać z biletu łączonego na pociąg i transport publiczny. LTG Link ogłosił, że bilet ten będzie dostępny dla pasażerów podróżujących pociągiem, jeżeli Szawle będą na ich trasie jako punkt początkowy lub końcowy. Bilety łączone są już dostępne w Wilnie i Kłajpedzie, więc około miliona osób w tych miastach będzie miało możliwość skorzystania z tej usługi. W ciągu nieco ponad roku ponad 62 tys. klientów skorzystało z biletu łączonego w Wilnie i Kłajpedzie. Największym zainteresowaniem cieszyły się trasy między Wilnem a Kownem.

ŚWIAT Korea Płn. „nie będzie unikała wojny” z Południem

Wystrzelona w niedzielę przez Koreę Północną w kierunku Morza Japońskiego rakietą była pociskiem balistycznym średniego zasięgu — podała armia Korei Południowej. Tymczasem Korea Północna ogłosiła, że ma raketę hipersoniczną na paliwo stałe. Przywódca Korei Północnej Kim Dzong Un nazwał w zeszłym tygodniu Koreę Południową „głównym wrogiem” swojego narodu i stwierdził, że „nie będzie unikał wojny” z południowym sąsiadem. Według japońskiego ministerstwa obrony rakietą przele-

ciała 500 km na wysokości 50 km i spadła do morza. Japoński nadawca publiczny NHK poinformował, że nie wleciała do wyłącznej strefy ekonomicznej Japonii. Stosunki między obiema Koreami są obecnie najgorsze od dziesięcioleci. Pod koniec grudnia ub.r. Kim nakazał przyspieszenie przygotowań wojskowych do „wojny, która może rozpocząć się w każdej chwili”. Potępił „uporczywą i niekontrolowaną sytuację kryzysową”, jego zdaniem wywołaną przez Seul i Waszyngton podczas ich wspólnych ćwiczeń wojskowych w regionie. W ubiegłym roku Pjongjangu udało się umieścić na orbicie satelitę szpiegowskiego po otrzymaniu, według Korei Południowej, rosyjskiej pomocy technologicznej w zamian za dostawy broni do Rosji na potrzeby wojny Moskwy na Ukrainie.

RELIGIA Paganie z Romuwy idą do Strasburga

Stowarzyszenie religii pogańskiej Romuwa odwołało się po raz drugi do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPC) z powodu braku reakcji ze strony Sejmu. Romuwa wyraża zaniepokojenie nieuznaniem przez Sejm ich wspólnoty. ETPC wcześniej orzekł, że Sejm naruszył prawa Romuwy, nie przyznając jej statusu wspólnoty religijnej. Mimo ponownego rozpatrzenia sprawy przez Sejm, sytuacja nie uległa zmianie. Jak twierdzi prezes wspólnoty Inija Trinkūnienė, Sejm nie podał podstaw, dlaczego nie uznał Romuwy za wspólnotę religijną, co zostawiło Romuwę w sytuacji niejasności prawnej.

Str. opr. Apolinary Klonowski na podst. BNS, inf. wł., mat. pras., PAP; Fot. ELTA, EPA-ELTA; Masz newsa? Skontaktuj się z dziennikarzem: a.klonowski@kurierwilenski.lt

Szef polskiego MSZ Radosław Sikorski na Litwie: „Mamy związki historyczne. Będziemy współpracować”

Apolinary Klonowski

Minister spraw zagranicznych Polski Radosław Sikorski 11 stycznia w Trokach spotkał z litewskim odpowiednikiem Gabrieliusem Landsbergisem. Jak przekazała strona litewska, „omówiono współpracę obronną w regionie i najnowsze wydarzenia w stosunkach dwustronnych”.

Podczas spotkania ministrowie podkreślili również znaczenie terminowej realizacji dwustronnych projektów infrastruktury krytycznej, takich jak synchronizacja bałtyckich sieci elektroenergetycznych z Europą Zachodnią, Rail Baltica i Via Baltica.

„Omówiliśmy to niewesołe otoczenie międzynarodowe dla Polski i dla Litwy, i plany wspólnych działań na rzecz przeciwstawienia się łamaniu prawa międzynarodowego przez naszego dużego sąsiada” – skomentował Radosław Sikorski.

Sikorski nie ujawnił szczegółów rozmowy z Landsbergisem. Zaznaczył jednak, że „każda piędź terytorium NATO powinna być efektywnie bronią”. Wypowiedział się też na temat migracji.

„Dla mnie nie ma wątpliwości, że aby strefa Schengen przetrwała, abyśmy mieli dobrodziejstwa ruchu nie tylko bezwizowego, ale bez kontroli granicznych wewnątrz Schengen, to jej zewnętrzna granica musi być efektywnie kontrolowana” – zaznaczył Sikorski.

Zapowiedział wizytę prezydenta Polski Andrzeja Dudy na Litwie za tydzień, sugerując, że będzie to okazja do pogłębienia dialogu także na temat problemów Polaków na Litwie.

„Jesteśmy we wspólnych formatach wielostronnych, mamy związki historyczne, a dzisiaj grozi nam ten sam kraj, który jest agresorem w Ukrainie, więc oczywiście, że będziemy współpracować” – powiedział Sikorski.

Jak podaje polskojęzyczny dział państwowego nadawcy na Litwie, LRT.lt, Sikorski odniósł się do znowelizowanej Ustawy o pisowni na-

zwisk, która zaczęła działać 1 maja 2022 roku. Zezwala ona na pisownię „niezlitewszoną” imion i nazwisk zawierających litery alfabetu litewskiego, dopuszcza też litery „X”, „W” i „Q”. To znaczy, że teraz dopuszczalny jest zapis Anna, nie Ana, Mickiewicz, nie Mickevič. Wciąż jednak nie ma mowy o Radosławie (litera „Ł”) czy Żanecie (litera „Ž”).

„SPRAWA PARU LITEREK MOGŁA ZAJĄĆ KRÓCEJ”

Podczas spotkania z dziennikarzami Radosław Sikorski zaznaczył, że „sprawa paru literek mogła zająć krócej niż ćwierć wieku”.

– Przypomnę tylko, że w 2007 roku wraz z premierem Donaldem

„Jesteśmy we wspólnych formatach wielostronnych, mamy związki historyczne, a dzisiaj grozi nam ten sam kraj, który jest agresorem w Ukrainie, więc oczywiście, że będziemy współpracować” – powiedział Sikorski.

Tuskiem do Wilna przyjechaliśmy w pierwszej kolejności. Szkoda, że wtedy to nie było docenione. I że tyle lat musiała zająć sprawa odblokowania dostępu do rafinerii w Możejkach, największej wtedy zagranicznej polskiej inwestycji i, jak rozumiem, największej inwestycji w historii niepodległej Litwy. Przypominam, Rosjanie odcięli rurociąg, a Litwa odcięła dostęp koleją – powiedział do dziennikarzy Sikorski, jak relacjonuje LRT.

– I sprawa paru literek, które ludzie mogliby sobie wpisywać do dowodów osobistych też mogła zająć krócej niż ćwierć wieku – dowiadujemy się.

Była to druga wizyta polskiego ministra po objęciu stanowiska w resorcie dyplomacji, co też zaznaczył przyjeżdżając do Wilna.

Pierwsza wizyta była w Kijowie, co stanowiło wyraźny sygnał zapowiadanych priorytetów w polityce zagranicznej Polski.

Więcej na temat wizyty polskiego ministra na Litwie będziemy pisali w szerzej w magazynie „Kurier Wileński”, który trafi do naszych prenumeratorów oraz do sprzedaży 21 stycznia.

Spotkanie obu ministrów miało miejsce w Trokach

Spotkanie obu ministrów miało miejsce w Trokach Fot. URM.lt

Przesłanie Nausėdy w Davos: „Zachód musi nadal wspierać Ukrainę”

Honorata Adamowicz

54. Światowe Forum Ekonomiczne 2024 w szwajcarskim kurorcie Davos odbędzie się w dniach 15-19 stycznia. Prezydent Gitanas Nausėda również weźmie w nim udział. Głównym przesłaniem Nausėdy do Davos jest mobilizacja międzynarodowego wsparcia dla Ukrainy.

NAUSĖDA W DAVOS

– W Światowym Forum Ekonomicznym w Davos udział bierze wielu przywódców. Podczas spotkania rozmawiają na temat aktualnych wyzwań ekonomicznych i geopolitycznych. Na przykład w ubiegłym roku największym wyzwaniem, które omawiano, była zmiana klimatu. W tym roku bardzo dużo uwagi poświęca się wojnie na Ukrainie, a mianowicie temu, jak można ją zakończyć, jaki rodzaj procesu mógłby w tym pomóc. Podczas tegorocznego spotkania w Davos zostaną poruszone również takie problemy, jak wojna w Izraelu, zmiany klimatyczne, inflacja i stopy procentowe. Miejmy nadzieję, że zostaną podjęte ważne decyzje – mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Greta Ilekýtė, ekonomistka Swedbanku.

LITWA DLA UKRAINY

Według Asty Skaisgirytė, starszej doradczynie ds. polityki zagranicznej prezydenta Litwy, głównym przesłaniem Nausėdy do Davos jest mobilizacja międzynarodowego wsparcia dla Ukrainy.

„Prezydent jedzie z przesłaniem, że Zachód nie powinien męczyć się wojną, dopóki wojna nie będzie wygrana, i oczywiście uruchomić wszelkie możliwe wsparcie, jakie można zmobilizować – polityczne, gospodarcze, wojskowe, humanitarne, aby Ukraina wygrała tę wojnę” – powiedziała Skaisgirytė w wywiadzie wyemitowanym w poniedziałek w radiu LRT.

Prezydent Nausėda spędzi w Davos jeden dzień, podczas którego

W Davos Litwę reprezentować będzie prezydent Litwy. Podczas spotkania głowa państwa ogłosi komunikat o wsparciu wojskowym Litwy dla Ukrainy **Fot. ELTA**

weźmie udział w publicznych dyskusjach, spotkaniach dwustronnych i kilku spotkaniach gospodarczych. Wśród wydarzeń, w których weźmie udział głowa państwa, są dyskusja na temat „Horyzontów Ukrainy”, która skupi się na sytuacji bezpieczeństwa w Europie, a także dyskusja na temat inicjatywy Trójmorza.

– W Davos Litwę reprezentować będzie prezydent Litwy. Podczas spotkania głowa państwa ogłosi komunikat o wsparciu wojskowym Litwy dla Ukrainy i wsparciu finansowym dla Ukrainy, wyrażając i demonstrując, że nie możemy przestać wspierać Ukrainy i nie możemy zmęczyć się pomaganiem jej w odpieraniu rosyjskiej agresji – zaznacza Ilekýtė.

OBECNOŚĆ LIDERÓW PAŃSTW

Jak informują organizatorzy, na 54. World Economic Forum (WEF) swoją obecność potwierdzili: prezydent Argentyny Javier Milei, prezydent Izraela Isaac Herzog, prezydent Ukrainy Wołodymyr Zelenski, premier Chin Li Qiang i sekretarz stanu USA Antony Blinken.

Obecni będą także: sekretarz generalny ONZ António Guterres, przewodnicząca Komisji Europejskiej

Ursula von der Leyen i prezydent Francji Emmanuel Macron.

Prezydent Wołodymyr Zelenski osobiście pojawi się na forum ekonomicznym w szwajcarskim Davos, jak informuje agencja Reutera, analizując program wydarzenia.

OMAWIANE ZAGADNIENIA

Przewodnim hasłem spotkania będzie „Odbudowa zaufania”. W grudniu 60 najpotężniejszych liderów świata omawiane będą m.in. problemy banków centralnych, rosnącego zadłużenia państw oraz pomocy dla walczącej Ukrainy.

Podczas spotkania światowych liderów omawiane będą także: problemy związane z ekspansywną polityką Rosji, wojną na Bliskim Wschodzie, atakami terrorystów Huti na żeglugę na Morzu Czerwonym, problemami imigracji do Europy, zadłużeniem Afryki i Ameryki Południowej, zagrożeniem dla Tajwanu ze strony Pekinu.

Dyskutowane będą także takie globalne tematy, jak: nieuchronne zmiany klimatu, cyberataki na systemy infrastruktury krytycznej, rosnąca polaryzacja społeczna, coraz wyższe koszty życia obywateli z powodu takich czynników jak wysokie ceny energii i żywności. ■

Zamrożone rosyjskie aktywa: Dłużej nie możemy czekać

Antoni Radczenko

Niewykluczone, że ma to nastąpić w trakcie drugiej rocznicy rosyjskiej napaści. Tę kwestię poruszyła litewska minister finansów, Gintarė Skaistė, podczas spotkania ze swymi odpowiednikami krajów członkowskich.

15-16 stycznia w Brukseli odbyło się posiedzenie Rady do Spraw Ekonomicznych i Finansowych UE (ECOFIN), która skupia wszystkich ministrów finansów i gospodarki krajów UE. Przed wyruszeniem do Brukseli Gintarė Skaistė wydała specjalne oświadczenie prasowe, że trzeba, jak najszybciej znaleźć rozwiązanie w sprawie pomocy Ukrainie w wysokości 50 mld euro.

„Dłużej czekać nie może sobie pozwolić ani UE, ani tym bardziej Ukraina. Jeśli w ciągu najbliższych tygodni nie uda się przyjąć decyzji w sprawie pomocy Ukrainie jednogłośnie, to będziemy musieli znaleźć plan B, który zapewni, że pomoc finansowa broniącej się stronie nie przestanie być dostarczana. Poza tym musimy ruszać do przodu z wykorzystaniem zamrożonych aktywów Rosji” – oświadczyła polityk przed posiedzeniem ECOFIN.

Rada ECOFIN odpowiada między innymi za politykę gospodarczą i finansową krajów członkowskich, monitorowanie polityki budżetowej oraz finansów publicznych, a poza tym zapewnia prawidłowe funkcjonowanie unii gospodarczej i polityki walutowej.

PIERWSZY I DRUGI KROK

Od początku pełnowymiarowej inwazji Rosji w Ukrainie w krajach Unii Europejskiej zamrożono aktywa rosyjskie o wysokości 200 mld euro, z których aż 180 mld to są środki Rosyjskiego Banku Cen-

Zachodni sojusznicy pracują nad tym, aby zamrożone aktywa Rosji zostały przekazane Ukrainie.

Jeśli w ciągu najbliższych tygodni nie uda się przyjąć decyzji w sprawie pomocy Ukrainie jednogłośnie, to będziemy musieli znaleźć plan B – mówi Gintarė Skaistė. Fot. Olga Posaškova, lrs.lt

tralnego. Pod koniec października roku poprzedniego Euroclear, czyli międzynarodowa instytucja finansowa z siedzibą w Brukseli specjalizująca w obsłudze transakcji na rynkach kapitałowych, poinformowała, że od czasu zamrożenia aktywów przez kraje członkowskie zdeponowane rosyjskie aktywa wygenerowały 2,9 mld euro zysku.

„Pierwszy krok w tym kierunku, to przekazanie zysku wypracowanego przez zamrożone aktywa na potrzeby Ukraińców. Drugi krok, moim zdaniem, to ma być przekazanie samych aktywów, których wartość jest szacowana na ponad 300 mld euro” – podkreśliła w swym oświadczeniu Skaistė.

Ostatnio kwestia zamrożonych aktywów rosyjskich była poruszana na spotkaniu ministrów finansów państw G7, czyli grupy państw demokratycznych, które tworzą największe i najbardziej rozwinięte kraje świata. Członkami tego

forum międzynarodowego są: Stany Zjednoczone, Wielka Brytania, Francja, Włochy, Japonia oraz Kanada. Jak ustalił dziennik „Financial Times”, to właśnie Stany Zjednoczone wyszły z propozycją, aby grupy robocze państw G7 zbadały możliwości przyjęcia rosyjskich aktywów. Zdaniem USA przyjęcie rosyjskich środków finansowych skłoniłoby Rosję do zaprzestania agresji względem Ukrainy. Dotychczas to Unia Europejska podchodziła z większą ostrożnością niż USA do przejęcia aktywów. Funkcjonariusze unijni bali się, że to może wpłynąć na stabilność finansową Unii. Prawdopodobnie zamrożone aktywa mogą być przekazane w drugą rocznicę napaści.

Przekazanie aktywów popiera również Polska. „Powinniśmy nadal przekazywać wsparcie militarne i finansowe, sięgając także po zamrożone w naszych państwach aktywa rosyjskie.

8.>>

Za zniszczenia na Ukrainie ktoś kiedyś będzie musiał zapłacić. I lepiej, żeby zrobił to sprawca tego nieszczęścia” – napisał na początku stycznia szef polskiego MSZ, Radosław Sikorski.

PRESJA UKRAINY

Ukraina również ciągle apeluje do swych sojuszników o przekazanie aktywów dla nich. „Wzywam partnerów, by szybko podążali w kierunku stworzenia odpowiedniej bazy prawnej. Powinniśmy w tym roku osiągnąć należyty postęp w kwestii wykorzystania zamrożonych aktywów rosyjskich na rzecz Ukrainy” – przed tygodniem w jednej z sieci społecznościowej napisał prezydent Wołodymyr Zelenski. Jego zdaniem przekazanie tych środków Kijowowi byłoby sprawiedliwą i zgodną z prawem odpowiedzią na rozpętaną przez Moskwę wojnę. „To historyczna szansa, aby państwo terrorystyczne zapłaciło za swój terror. Rosyj-

skiej elicie i przywódcom nie zależy na życiu ludzkim, ale przede wszystkim na pieniądzu. Dla nich utrata majątku będzie najbardziej bolesną stratą. Poczują prawdziwą siłę społeczności międzynarodowej i zobaczą, że świat jest silniejszy niż terror” – oświadczył lider państwa ukraińskiego.

SANKCJE UE

Dotychczas Unia Europejska wprowadziła względem Rosji 12 pakietów sankcyjnych. Ostatni – 18 grudnia 2023 r., który obejmuje między innymi zakaz bezpośredniego lub pośredniego importu, zakupu lub transferu rosyjskich diamentów. W ciągu prawie dwóch lat wojny unijne sankcje objęły 1 950 osób i podmiotów. „Przemysłane środki ograniczające są stosowane we współpracy z naszymi sojusznikami. Wymierzone są w rosyjską elitę polityczną i obarczają Rosję, odpowiedzialną za wojnę napastniczą, bezpośrednimi kosztami. Równocześnie szko-

„Dłużej czekać nie może sobie pozwolić ani UE, ani tym bardziej Ukraina. Jeśli w ciągu najbliższych tygodni nie uda się przyjąć decyzji w sprawie pomocy Ukrainie jednogłośnie, to będziemy musieli znaleźć plan B, który zapewni, że pomoc finansowa broniącej się stronie nie przestanie być dostarczana”.

dzą one przemysłowym i gospodarczym zdolnościom Rosji do prowadzenia wojny, wytwarzania większej ilości broni i uzupełniania istniejących systemów uzbrojenia. Sankcje pozbawiają armię rosyjską i jej dostawców produktów i wyposażenia, które są niezbędne do prowadzenia wojny na suwerennym terytorium Ukrainy” – czytamy wyjaśnienie na stronie Komisji Europejskiej. ■

Ukraińcy na całym świecie przypominają, że ich kraj nie jest teraz miejscem bezpiecznym ze względu na rosyjską agresję Fot. EPA-ELTA

Emerytura w wysokości jednej trzeciej zarobków. W prognozie OECD Litwa na szarym końcu

W rankingu OECD (Organizacji Współpracy Europejskiej i Rozwoju) badającym stosunek przyszłych emerytur do wynagrodzeń Litwa znalazła się na ostatnim miejscu. Przewiduje się, że emerytura młodych osób urodzonych w 2000 r. i zatrudnionych w 2022 r. wyniesie w przyszłości zaledwie 28,9 proc. przeciętnego wynagrodzenia.

Zdaniem ekspertów taka prognoza stanie się rzeczywistością, jeśli sytuacja demograficzna kraju ulegnie pogorszeniu, a prawo emerytalne nie ulegnie zmianie.

NAJGORSZY WYNIK WŚRÓD CZŁONKÓW OECD

W 2023 r. średnia emerytura na Litwie wyniosła ok. 43 proc. przeciętnego wynagrodzenia krajowego. Im wyższy procent, tym większe prawdopodobieństwo, że na starość dana osoba będzie mogła cieszyć się wyższymi dochodami, a co za tym idzie – w pełni korzystać z życia, podróżować, uczestniczyć w życiu kulturalnym, zajmować się ulubionym hobby, inwestować w zdrowie.

Wydaje się jednak, że tak piękne perspektywy na starość są nie do pomyslenia dla mieszkańców Litwy. Ostatnie badanie przeprowadzone przez Organizację Współpracy Europejskiej i Rozwoju (OECD) przewiduje, że młodzież urodzona w 2000 r. po podjęciu pracy w 2022 r. i utrzymaniu się na rynku pracy do późnej starości, otrzyma emeryturę w wysokości zaledwie 28,9 proc. średniego wynagrodzenia.

To najgorszy wynik wśród 38 członków OECD. Najwyższe szacunki odnotowano w Portugalii, Turcji i Holandii, gdzie stopa zastąpienia dochodów wyniesie ponad 90 proc. W Grecji, Austrii, Luksemburgu, Hiszpanii, Włoszech wskaźnik ten osiągnie ponad 80 proc. Stopa zastąpienia to stosunek wysokości wypłacanej emerytury do wynagrodzenia otrzymywanego przed emeryturą. Oznacza to więc, że emeryci z powyższych krajów będą mogli cieszyć się niemal takimi samymi dochodami, jakie uzyskiwali pracując zawodowo.

Przewiduje się, że za 40 lat emerytura dzisiejszych młodych osób wyniesie zaledwie 28,9 proc. przeciętnego wynagrodzenia **Fot. Marian Paluszkiwicz**

Litwa zajmuje również najniższe miejsce wśród państw bałtyckich. Z badania wynika, że w Estonii stopa zastąpienia wyniesie 34,4 proc., a na Łotwie – 52,1 proc. W sąsiedniej Polsce wskaźnik ten wyniesie 40,3 proc. Drugim najgorzej ocenianym krajem w badaniu jest Australia, gdzie wskaźnik ten wyniesie 33,7 proc.

Średnia stopa zastąpienia dochodów w krajach OECD wyniesie 61,4 proc., co oznacza, że na Litwie ten przewidywany wskaźnik będzie dwukrotnie niższy.

DEMOGRAFIA SKRAJNIE NIEKORZYSTNA

W pisemnej odpowiedzi udzielonej dla LRT przez Ministerstwo Ochrony Socjalnej i Pracy stwierdza się, że takie długoterminowe prognozy zawsze opierają się na założeniach dotyczących demografii, sytuacji na rynku pracy, wzrostu gospodarczego.

„Jeśli chodzi o sytuację na Litwie, to od wielu lat założenia litewskiej demografii w okresie długoterminowym są skrajnie niekorzystne” – stwierdza się w komentarzu.

Według ministerstwa, na podstawie prognoz demograficznych Eurostatu, biorąc pod uwagę śmiertelność, przyrost naturalny, przepływy migracyjne, przewiduje się, że w 2070 r. na Litwie będzie 2 mln mieszkańców. Na jednego pracownika przypadać będzie 1,06 emeryta – wyliczyło ministerstwo.

Litwa jest starym społeczeństwem. Jak wynika z danych Państwowej Agencji Danych, na początku 2023 r. na Litwie mieszkało 2 857 279 osób, z których osoby powyżej 65. roku życia stanowiły 571 666 mieszkańców, co stanowi około 20 proc. ogółu mieszkańców. To jedna piąta wszystkich obywateli kraju. ■

Opr. A.P. na podst. BNS,
osp.stat.gov.lt

Elektrowni wiatrowych będzie więcej

Liczba elektrowni wiatrowych, które mają powstać na Litwie, gwałtownie rośnie — wynika z danych Agencji Ochrony Środowiska.

Porównując dane z ostatnich pięciu lat, najczęściej elektrowni wiatrowych zaplanowano w 2023 r. Zgodnie z wnioskami selekcyjnymi przyjętymi przez Agencję w 2023 r. oraz ekspertyzami, wg których planowana działalność gospodarcza spełnia wymogi ochrony środowiska i innymi aktami prawnymi, na lądzie mogłoby powstać 417 elektrowni wiatrowych o łącznej mocy do 3 127,5 MW. Podczas oceny oddziaływania na środowisko uwzględnia się oddziaływanie na środowisko turbin wiatrowych o maksymalnych parametrach, których łączna wysokość może sięgać do 260 m, a moc zwykle waha się od 6 MW do 8 MW.

NAJWIĘCEJ W SAMORZĄDACH PAKRUOJIS, PASVALYS I TELŠIAI

W 2023 r. Agencja przyjęła 23 wnioski selekcyjne, zgodnie z którymi ocena oddziaływania na środowisko nie jest wymagana w przypadku instalacji planowanych 110 elektrowni wiatrowych. Dla porównania w 2022 r. przyjęto 25 takich wniosków selekcyjnych dla 192 elektrowni wiatrowych, w 2021 r. — 9 wniosków selekcyjnych dla 49 elektrowni wiatrowych, w 2020 r. — 11 wniosków selekcyjnych dotyczących instalacji 47 elektrowni wiatrowych, w 2019 r. — 12 wniosków selekcyjnych dotyczących instalacji 107 elektrowni wiatrowych.

W 2023 r. Agencja, po zapoznaniu się z raportami o oddziaływaniu na środowisko, podjęła 11 decyzji o instalacji 307 elektrowni wiatrowych na lądzie. Stwierdzono w tych decyzjach, że planowane farmy wiatrowe spełniają wymogi przepisów dotyczących ochrony środowiska, zdrowia publicznego, ochrony nieruchomego dziedzictwa kulturowego, bezpieczeństwa pożarowego i ochrony ludności, po wdrożeniu środków przewidzianych w raporcie o oddziaływaniu na środowisko w celu zapobieżenia, kompensacji lub wyeliminowania negatywnego od-

działania na środowisko oraz wyeliminowania jego skutków, a także warunków określonych w decyzjach.

Tymczasem w 2019 i 2020 r. decyzje o oddziaływaniu instalacji elektrowni wiatrowych na środowisko nie były podejmowane przez Agencję. W 2021 r. podjęto 6 decyzji o instalacji 145 elektrowni wiatrowych, w 2022 r. — 8 decyzji o instalacji 139 elektrowni wiatrowych.

Zgodnie z przyjętymi w 2023 r. wnioskami selekcyjnymi i decyzjami o oddziaływaniu na środowisko, planuje się budowę elektrowni wiatrowych na lądzie: w samorządach Pakruojis — 86, Pasvalys — 79, Telšiai — 73, Anykščiai — 39, Panevėžys — 24, Radviliškis — 23, Alytus — 15, Kelmė — 14, Akmenė — 9, Kaunas — 7, Marijampolė — 6, Joniškis — 6, Tauragė — 6, Ukmergė — 6, Zarasai — 6, Kaišiadorys — 5, Kupiškis — 4, Jurbarkas — 4, Biržai — 3, Vilkaviškis — 2.

FARMA WIATROWA NA BAŁTYKU

W październiku 2023 r. Agencja przyjęła również decyzję o oddziaływaniu na środowisko instalacji i eksploatacji morskiej farmy wiatrowej

na litewskim terytorium morskim, tj. zatwierdziła budowę farmy wiatrowej na Morzu Bałtyckim.

Obszar wydzielony pod morskie elektrownie wiatrowe na Bałtyku jest oddalony o 29,5-33,7 km od linii brzożowej. Planowana jest budowa do 90 morskich elektrowni wiatrowych o mocy wstępnej 20 MW lub większej, maksymalna wysokość elektrowni do najwyższego punktu skrzydła to 350 m, maksymalna średnica wirnika to 320 m. Planowana morska farma wiatrowa będzie miała maksymalną dopuszczalną moc 700 MW.

Porównując łączne dane z ostatnich pięciu lat dotyczące planowanej budowy elektrowni wiatrowych na lądzie i na morzu, widać wyraźnie, że liczba elektrowni wiatrowych planowanych do budowy na Litwie wciąż szybko rośnie. W 2019 r. było ich 107, w 2020 r. — 47, w 2021 r. — 194, w 2022 r. — 331, a w 2023 r. — 507.

Program XVIII Rządu Republiki Litewskiej zakłada rozwój produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych i przewiduje zainstalowanie do 1,2 GW elektrowni wiatrowych na lądzie w 2025 r. ■

Opr. A.P. na podst. gamta.lt

W 2023 roku Agencja, po zapoznaniu się z raportami o oddziaływaniu na środowisko, podjęła 11 decyzji o instalacji 307 elektrowni wiatrowych na lądzie **Fot. CC BY-SA 3.0**

Liekis o obywatelach Białorusi: „Nie możemy stosować odpowiedzialności zbiorowej”

W przestrzeni publicznej, od początku pełnowymiarowej agresji Rosji w Ukrainie, nie cichną dyskusje, jak musimy traktować obywateli Białorusi ubiegających się o azyl w naszym kraju. Historyk i politolog Šarūnas Liekis uważa za absurd stosowanie odpowiedzialności zbiorowej.

Antoni Radczenko

Sejm zeszłej wiosny przyjął odpowiednie akty prawne, które ograniczają wydawanie zezwoleń na tymczasowy pobyt oraz nabywanie nieruchomości na Litwie dla obywateli Rosji. Prezydent Gitanas Nausėda zawetował ustawę, argumentując to tym, że odpowiednie ograniczenia muszą być stosowane również wobec obywateli Białorusi. Białoruś oficjalnie nie jest stroną konfliktu w wojnie w Ukrainie, ale z terytorium tego kraju w początkowej fazie wojny rosyjscy żołnierze atakowali Ukrainę.

ZA I PRZECIW

Pod koniec 2023 r. kilku posłów konserwatystów Laurynas Kasčiūnas, Audronius Ažubalis oraz Paulius Saudargas zarejestrowali poprawki, które wprowadzają odpowiednie ograniczenia dla Białorusinów, jeśli chodzi o tymczasowy pobyt w naszym kraju. „Dlaczego teraz? To jest chyba oczywiste – ponieważ są indykacje naszych służb specjalnych, że zagrożenia rosną” – tłumaczył propozycję Saudargas. Zarejestrowane poprawki były reakcją na wypowiedź dyrektora Departamentu Bezpieczeństwa Państwa (VSD) Dariusa Jauniškisa, który oświadczył, że jego służba odnotowała rekordową liczbę działań białoruskich szpiegów. „Policzcie w 2025 roku będziemy ich mieli 100 tysięcy. To jest poważna siła. Jakby na to nie patrzeć, przyjdzie czas, kiedy przekroczymy czerwoną linię, kiedy sytuacja będzie poza kontrolą” – oświadczył Jauniškis.

„Nie możemy stosować odpowiedzialności zbiorowej wobec Białorusinów” – uważa politolog Šarūnas Liekis

Tymczasem szef konserwatystów oraz minister spraw zagranicznych Gabrielius Landsbergis nadal nie zgadza się z takim podejściem wobec obywateli Białorusi. Tym niemniej, szef dyplomacji podkreśla, że problem z migrantami z Białorusi istnieje. Minister podkreślił, że Departament Bezpieczeństwa Państwa nie jest w stanie sprawdzić każdego wjeżdżającego do naszego kraju Białorusina.

„Sprawdzenie tysięcy osób przybywających do naszego kraju jest czymś nieadekwatnym. Zakładanie tego, że VSD sprawdzi każdego jest trochę czymś nierealistycznym. Dlatego musimy sprawdzić, co realnie możemy zrobić” – oświadczył Landsbergis.

Podobne stanowisko ma również minister sprawiedliwości Ewelina Dobrowolska, której zdaniem ograniczenia nie rozwiążą zaistniałych problemów.

NIE MA WOJNY Z BIAŁORUSIĄ

Dziekan Wydziału Nauk Politycznych i Dyplomacji Uniwersytetu Witolda Wielkiego, historyk i politolog Šarūnas Liekis sądzi, że kiedy mówimy o Rosji lub Białorusi zbyt często poddajemy się emocjom.

– Warto też pamiętać o tym, że Litwa nie wypowiedziała wojny ani Białorusi, ani Rosji. Oni też nam nie wypowiedzieli. Nadal mamy stosunki dyplomatyczne. Więc o czym mówimy?

12.>>

Możemy stosować tylko indywidualną odpowiedzialność. Spójrzmy, ilu obywateli Iranu lub Chin mieszka w Stanach Zjednoczonych chociaż relacje USA z tymi krajami są napięte.

Nikt jednak nie mówi o tym, że jakaś kategoria nie jest wpuszczana do kraju. To samo jest z Białorusią. Na przykład, jeśli jakiś pracownik KGB Białorusi chce u nas zamieszkać, to mamy pełne prawo go nie wpuścić. Ale mamy do czynienia z inną sytuacją, jeśli zwykły obywatel Białorusi z Nowogródka prosi o azyl — wyjaśnia „Kurierowi Wileńskiemu” Šarūnas Liekis.

Zdaniem naszego rozmówcy, debatując nad sankcjami względem obywateli Białorusi, stosujemy odpowiedzialność zbiorową, co jest sprzeczne z prawem międzynarodowym.

— Nie można stosować odpowiedzialności zbiorowej. Jest coś takiego jak indywidualna odpowiedzialność i ją musimy stosować. Jeśli jest osoba podejrzana o coś, to musimy stosować wobec niej sankcje. W tym przypadku mamy podobną sytuację, jak z rosyjskimi szkołami na Litwie. Moim zdaniem to jest przestępstwo, kiedy wobec pewnej grupy stosujemy odpowiedzialność zbiorową, na zasadzie, że ktoś z tej grupy popełnił zły czyn.

Uchodźców z Białorusi musimy traktować tak, jak traktujemy wszystkich uchodźców z innych krajów. Jeśli ma prawo do azylu, to wówczas musimy azylu udzielić — zaznaczył Liekis.

POLITYKA MIGRACYJNA

Rozmówca dodał, że generalnie to Litwa potrzebuje migrantów.

— Trzeba pamiętać, że my sami potrzebujemy migrantów jako siły roboczej. Nam zwyczajnie brakuje rąk do pracy i to jest skutek naszej polityki gospodarczej. Nasze rządy prowadziły taką politykę, że ludzie emigrowali z Litwy i teraz musimy posilkkować się migrantami, aby uzupełnić te luki — oświadczył Šarūnas Liekis.

Z obliczeń VSD wynika, że w ciągu roku do Litwy przybywa około 17 tys. obywateli Białorusi posiadających wizę do pracy lub zezwolenie na stały pobyt. Ogółem prawo do stałego lub tymczasowego pobytu na Litwie posiada około 60 tys. Białorusinów.

Przeciwko ujednoczeniu sankcji wobec obywateli Rosji i Białorusi od samego początku protestowała białoruska emigracja. „Musimy rozróżnić Białorusinów od Rosjan oraz reżim białoruski od mieszkańców Białorusi” — mówiła wiosną ubiegłego roku Swiatłana Cichanosuska. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

Od 24 lutego 2022 r. nie cichną dyskusje, jak musimy traktować obywateli Białorusi ubiegających się o azyl

„Białoruś: zarzuty przemytu wobec obywatela Litwy”

Obywatel Litwy został zatrzymany na Białorusi pod zarzutem przemytu amunicji. Ministerstwo Spraw Zagranicznych (MSZ) twierdzi, że jest świadome sytuacji.

Ostrzega też, aby unikać podróży na Białoruś, gdyż można stać się narzędziem w walce politycznej, a wszelkie zarzuty mogą być sfingowane, bez możliwości ich weryfikacji przez obserwatorów.

„Ambasada jest świadoma sytuacji, wyjaśnia okoliczności incydentu i próbuje spotkać się z zatrzymanym obywatelem” — poinformowało MSZ agencję BNS. Białoruskie służby celne ogłosiły w tym tygodniu, że celnicy z Grodna znaleźli dwa kartonowe pudełka zawierające 98 sztuk ostrej amunicji w drzwiach samochodu Mercedes prowadzonego przez obywatela Litwy. Kierowca trafił do aresztu, gdzie czeka go sprawa karna o przemyt, za co grozi kara do 7 lat pozbawienia wolności.

MSZ ostrzega obywateli Litwy przed podróżowaniem na Białoruś od maja 2021 r.

Podkreśla się, że obywatele Litwy mogą stać się potencjalnymi celami białoruskich struktur bezpieczeństwa, zostać nielegalnie zatrzymani pod sfingowanymi zarzutami i zmuszeni do współpracy poprzez szantaż lub presję psychologiczną.

Opr. A.K. na podst. BNS
Fot. Marian Paluszkiwicz

Ograniczenia w sprzedaży alkoholu: liberalizować czy kontynuować?

Honorata Adamowicz

Od 1 stycznia 2017 r. Litwa zaczęła wprowadzać ograniczenia w sprzedaży alkoholu oraz jego reklamowania. Przepisy te zostały wdrożone w celu ograniczenia spożycia alkoholu i związanych z tym problemów. Dziś politycy uważają, że nie wszystkie ograniczenia sprawdziły się, niektóre należy na nowo rozpatrzyć.

Przewodnicząca Sejmu Litwy Viktorija Čmilytė-Nielsen w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” powiedziała, że podczas wiosennej sesji zostaną na nowo rozpatrzone wprowadzone ograniczenia.

NAJWIĘCEJ DYSKUSJI WOKÓŁ HANDLU ALKOHOLEM W NIEDZIELE

— Nie mogę powiedzieć, które inicjatywy się sprawdziły, a które nie. Ale mogę powiedzieć, jakie inicjatywy zostały zarejestrowane w Sejmie, które prawdopodobnie zostaną omówione podczas wiosennej sesji. Najwięcej dyskusji jest wokół ograniczenia sprzedaży alkoholu w niedzielę do godziny 15.00. Istnieje również szereg innych propozycji, które zasadniczo wracają do sytuacji sprzed ograniczenia. Zniesienie ograniczeń nie zależy od parlamentu. Kiedy agenda zostanie omówiona, parlament zdecyduje, czy warto trzymać się tych surowszych zakazów czy też możemy powrócić do sytuacji, która istniała przed ostatnią kadencją parlamentarną. W miarę zbliżania się wiosennej sesji, grupy polityczne będą rejestrować różne propozycje dotyczące alkoholu — powiedziała nam Viktorija Čmilytė-Nielsen.

Jak dodała, niektóre ograniczenia przyniosły korzyści, ale niektóre nie przyniosły żadnego pożytku i tylko denerwują ludzi.

— Więc warto na nowo wszystkie te ograniczenia przejrzeć i niektóre z nich zniesić, niektóre zmienić, a niektóre zostawić bez zmian. Są propozycje, które należy uwzględnić — uważa przewodnicząca Sejmu.

„WIĘKSZYM PROBLEMEM SĄ LEKI PSYCHOTROPOWE”

Tymczasem liberał Rajmundas Lopata w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” powiedział, że parlamentarzyści nie proponują zniesienia ograniczeń związanych z alkoholem, ale ich liberalizację.

— Dążymy do liberalizacji ograniczeń dotyczących alkoholu, w szczególności w zakresie odwołania zakazu sprzedaży alkoholu po godz. 15:00 w niedzielę. Jeśli widzimy, że spożycie alkoholu spada, nie możemy powiedzieć, że jest to spowodowane zakazami i ograniczeniami czasowymi na jego zakup. Widzimy natomiast, że problemem nie jest alkohol, ale stosowanie leków psychotropowych i narkotyków. To, czy te zakazy przyniosły jakikolwiek efekt, można interpretować w dowolny sposób. Jeśli dzisiaj mówimy o tym, żeby prawo do głosowania przysługiwało w wieku 16 lat, to ograniczenie do 21 lat w przypadku zakupu napojów alkoholowych wydaje się dziwne — zaznaczył Lopata.

Ministerstwo Gospodarki i Innowacji proponuje rozszerzenie sprze-

daży alkoholu na wystawach, targach i imprezach masowych, zezwalając nie tylko na piwo, mieszanki piwne i cydr, ale także na niskoprocentowe napoje naturalnej fermentacji, wina owocowe i koktajle alkoholowe.

PRZYPOMINAMY O OGRANICZENIACH

Zgodnie z ustawą o kontroli alkoholu od 2017 r. zostały ograniczone godziny sprzedaży alkoholu. Napoje alkoholowe można nabyć tylko w godzinach 10-20 (od poniedziałku do soboty), a w niedzielę — w godzinach 10-15. Alkohol mogą kupować osoby, które ukończyły 20 lat. Alkohol nie można spożywać w samochodach, w transporcie publicznym, na ulicach, stadionach i w parkach. Obowiązuje całkowity zakaz reklamowania alkoholu, a od 2020 r. podczas masowych imprez można handlować tylko niskoprocentowym alkoholem — do 7,5 proc. Na plażach alkoholu nie można sprzedawać w ogóle. ■

TVP
WILNO

Najwięcej dyskusji powstaje wokół ograniczenia sprzedaży alkoholu w niedzielę do godziny 15.00 **Fot. Marian Paluszkiwicz**

Sprzedaż zdatnej żywności po terminie: władze pozwalają, sklepy zwlekają

Honorata Adamowicz

Chociaż dziś można handlować przeterminowaną żywnością, sieci handlowe odkładają sprzedaż takich produktów na „później”.

Od 1 stycznia 2024 r. żywność przeterminowana, oznaczona jako „Najlepiej spożyć przed...” (lit. „Geriausias iki...”), ale nadal zdatna do spożycia, może być sprzedawana przez maksymalnie 45 dni po upływie daty ważności. Co prawda, muszą być ty spełnione poszczególne warunki: opakowanie producenta ma być nienaruszone, a jakość produktów dobra (nie utraciły jeszcze ani smaku, ani wyglądu i nadają się do spożycia). Te zmiany w zasadach handlu detalicznego, opracowane przez Ministerstwo Gospodarki i Innowacji, zostały zatwierdzone przez rząd.

Tymczasem przedstawiciele jednych z największych sieci handlowych na Litwie — Maxima i IKI — w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” powiedzieli, że mimo pozwolenia na razie nie sprzedają przeterminowanych produktów w swoich sklepach.

MAXIMA: „NIE SPRZEDAJEMY”

Indrė Trakimaitė-Šeškuvienė, dyrektorka działu komunikacji i spraw korporacyjnych sieci handlowej Maxima, powiedziała, że litewska sieć supermarketów Maxima działa zgodnie z prawem RL i innymi obowiązującymi przepisami.

— Robimy to samo w tym przypadku, ale na razie nie planujemy sprzedaży produktów, których termin ważności minął i które nadal nadają się do spożycia — powiedziała Indrė Trakimaitė-Šeškuvienė.

— Odpowiedzialnie planujemy towary, które wprowadzamy do naszej sieci detalicznej i z wyprzedzeniem prognozujemy, ile będziemy potrzebować określonych produktów. Naturalne jest jednak, że pewne produkty pozostają. Produkty, których termin ważności zbliża się ku końcowi, przeceniamy nawet o 70 proc., a nasi

Zmiany dotyczą żywności o długim terminie przydatności do spożycia, takiej, jak: krupy, makarony, kawa, herbata, olej i in. **Fot. Marian Paluszkiewicz**

klienci je kupują. Pozostałe produkty spożywcze, które nie zostały przecenione i nadal nadają się do spożycia, są przekazywane organizacjom charytatywnym. Tymczasem żywność, która nie nadaje się już do sprzedaży lub spożycia przez ludzi, przekazujemy rolnikom, którzy karmią nią zwierzęta, ptaki lub kompostują odpady. Niektóre z naszych produktów przekazujemy również do przetworzenia na biogaz — powiedziała Indrė Trakimaitė-Šeškuvienė.

IKI: „ZACZNIEMY W LUTYM”

Vaida Budrienė, szefowa biura prasowego sieci handlowej IKI, także zaznaczyła, że na razie nie sprzedają przeterminowanych produktów w swojej sieci, najwcześniej przeterminowane produkty w sieci handlowej IKI będą sprzedawane od lutego.

Zmiany dotyczą żywności o długim terminie przydatności do spożycia oznaczonej jako „Najlepiej spożyć przed...” takiej, jak: krupy, makarony, kawa, herbata i olej, które są nadal bezpieczne i nadają się do spożycia po upływie daty ważności. Wyjątek stanowi pieczywo, którego dopuszczalna data sprzedaży wynosi do

dwóch dni, zgodnie z zaleceniami Biura ds. Żywności i Weterynarii.

Żywność po upływie daty ważności może być sprzedawana pod warunkiem, że produkt nadaje się do spożycia, gdy jest zapakowany w oryginalne opakowanie producenta, nie uległ uszkodzeniu, a konsument otrzyma odpowiednią i wyraźną informację, że jest on nadal wysokiej jakości oraz bezpieczny do spożycia. Na opakowaniu takiej żywności o przedłużonym okresie przydatności do spożycia konieczne jest również wskazanie pierwotnego okresu przydatności do spożycia. Taka żywność musi być umieszczona w oddzielnym lub wyraźnie oznakowanym miejscu sprzedaży. Ponadto, jeśli konsument kupi wadliwą żywność, będzie mógł ją zwrócić. Termin sprzedaży takich produktów będzie mógł ustalić sprzedawca, biorąc pod uwagę zalecenia Urzędu ds. Żywności i Weterynarii. Zmiany pozwolą również na tworzenie wyspecjalizowanych sklepów. Takie produkty mogą być również sprzedawane online. ■

Norbert Ubranowicz: „Człowiek ze wsi powinien umieć wszystko”

„Wieś Gudulinė kiedyś nazywana była zaściankiem Gudulin. Jej nazwa pochodzi od imienia pierwszej właścicielki majątku, której na imię było Gudula z rodu Houwalt. Podobno w naszych lasach na najwyższym pagórku rejonu szyrwinckiego był spalony i odbywały się ceremonie pochówku wielkiego księcia litewskiego Olgierda. W czasach polskich nie było tu jeszcze żadnych mieszkańców, tylko dworek Pani Guduli, a po wojnie zaczęli się zasiedlać tu ludzie i tak tworzyła się nasza wieś. Za czasów Piłsudskiego część dworu była oddana na potrzeby żołnierzy pogranicza, bo nasza wieś jest położona niedaleko starej polskiej granicy. Do 1991 r. wieś zamieszkiwali w większości Polacy, teraz jest tu ludność mieszana pod względem narodowościowym. A najpopularniejsze nazwisko dziś w tej miejscowości to Urbanowicz” — to jedna z historii, które opowiada Norbert Urbanowicz, wożąc swoich gości na bryczce z końmi po rejonie szyrwinckim.

Kiedy dni stają się krótsze, a spacer nie cieszy tak, jak latem czy wiosną, Norbert proponuje zimową atrakcję — przejażdżkę konną po okolicach, które w tym okresie przypominają białą, zimową bajkę.

W rozmowie z Norbertem przybliżamy szczegóły tego niezwykłego pomysłu.

Agnieszka Skinder: Skąd się pojawił pomysł na taką atrakcję?

Norbert Urbanowicz: Pomysł pojawił się już przed rokiem. Ale zaczęło się wszystko od sań. Sam odrestaurowałem dziadka sanie, które były takie zwykle, przystosowane do pracy, a my z dziadkiem ich odnowiliśmy, pokryliśmy drewnem, upiększyliśmy. Potem zacząłem zbierać sanie z okolic i restaurować je. Dziś mogę poszczycić się kolekcją pięknych kolorowych sań — mam ich osiem i dwie karety.

Aby jeździć na tych już ładnie odrestaurowanych saniach potrzebny był koń. Więc kupiliśmy dwa kucyki. Nauczyłem się dbać o nie. Potem sprzedałem te kucyki i kupiłem już

„Nie boję się pracy, wręcz lubię robić coś ciężkiego, by potem mieć z tego pożytek, chociażby na utrzymanie konia zarobić” — mówi Norbert Urbanowicz
Fot. arch. pryw. N.U.

dorosłego konia. Zaczęłem konie rozmnażać, a są to stare litewskie rasy, które już na wyginięciu. Teraz ogółem mam pięć koni. Jako że koń powinien prawie zawsze być w ruchu, ciągnięcie sań z ludźmi stało się atrakcją również dla niego. Nawet kiedy nie ma klientów, sam jeżdżę — w taki sposób podtrzymuję formę fizyczną konia. I tak to się rozpoczęło. To zajęcie daje dużo satysfakcji moim klientom, koniom i mnie samemu.

Kto najczęściej jest twoim klientem?

Bardzo różni to są ludzie. To są rodziny, osoby i młodsze, i starsze. Przed weselem przyjeżdżają państwo młodzi, i przed swoim złotym weselem też przyjeżdżała piękna para seniorów. Chcieli sobie przypomnieć, jak to kiedyś jechali do kościoła saniami na swój ślub. Najważniejsze, że moi goście są zawsze w dobrym nastroju. Przyznaję, że ja też staram się swoimi gawędami ten nastrój podnosić, wszyscy się śmieją, zwłaszcza dzieci. Rodzice chcą pokazać swoim dzieciom, jak to było kiedyś, a ja się cieszę, że tradycja jeżdżenia na saniach konno jeszcze żyje i jest lubiana.

Jak wygląda cały proces tej przejażdżki?

Umawiamy się z klientem najpierw telefonicznie, mówię, jak powinni się ubrać, co wziąć ze sobą. Jeśli temperatura jest plusowa albo nie ma śniegu, to przejażdżkę odkładamy. W saniach może się pomieścić do trzech osób. Dzieciom bardzo się podoba, kiedy wywala koń ludzi z sań. Kiedyś tradycje były takie, że wypadanie z sań to był najlepszy moment przejażdżki, furmani specjalnie to robili.

Zawsze zaczynam od zakładania konia, chcę, by ludzie to zobaczyli, bo teraz takiej opręgi już nie zobaczysz. W każdym rejonie opręga była inna, wileński rejon szczylił się opręgą rosyjską. Potem mówię małą instrukcją bezpieczeństwa i jedziemy przez naszą główną aleję, gdzie opowiadam historię mojej wsi, za każdym razem coś innego, bo historii dzięki swoim rodzicom i dziadkom znam bez liku. I jedziemy na największy pagórek rejonu szyrwinckiego, gdzie prawdopodobnie był spalony książę Olgierd. Jeśli już goście są zmarznięci, to wracamy.

16.>>

W sumie to trwa około 30 minut. Kiedyś takie kuligi były organizowane często, na święta, na wesela, na pogrzeby, do kościoła, to było tradycyjne, chcę tę tradycję przynajmniej częściowo przywrócić.

Czy to jest droga atrakcja?

Trudno powiedzieć. Przed każdą przejażdżką muszę oczyścić konia, także muszę wyczyścić dwa stuletnie janczary, żeby to dzwoniło ładnie. Jedna przejażdżka średnio kosztuje 25 euro dla kompanii. Czasami potrzebne są dwa konie, dwoje sań, to wówczas cena jest do omówienia.

Opowiedz o sobie, jesteś bardzo młodym człowiekiem, dopiero parę lat temu ukończyłeś szkołę, a już masz mnóstwo pomysłów na biznes i na jego rozwój...

Chciałem zrobić coś, czego nie ma, coś oryginalnego, zarówno tradycyjnego, co już odchodzi w niepamięć. Przecież koń jeszcze w XX w. był podstawowym transportem, gdy ludzie nie mieli samochodu.

Nie boję się pracy, wręcz lubię robić coś ciężkiego, by potem mieć z tego pożytek, chociażby na utrzymanie konia zarobić. Człowiek ze wsi powinien umieć wszystko. Od najmłodszych lat dziadek uczył mnie wielu rzeczy. Zawsze u dziadków było dużo zwierząt, pomagałem dla nich. Potem, gdy dziadkowie już wyszli na emeryturę, przekazali gospodarkę dla mego taty i teraz pracujemy razem. Robotników nie mamy, a pracy jest bardzo dużo. Rodzice trzymają na dzisiaj około 80 głów — są to krowy, byki, cielęta, owce.

Ale pierwszą moją pasją, którą w sobie odnalazłem, to było granie na harmonii. Nauczyłem się sam — pradziadek kiedyś miał starą harmonię. Nie ukończyłem szkoły muzycznej, ale pani z muzycznej szkoły, która uczyła moją siostrę, potwierdziła, że mam idealny słuch. Często jestem zapraszany na wesela, by pograć, pośpiewać, najczęściej proszą mnie, bym śpiewał, grał na wyprowadzeniu państwa młodych z domu rodzinnego. Tu też robię wszystko zgodnie z naszymi starymi tradycjami. Szkoda, że ta tradycja już niknie...

Inną moją pasją jest majsterkowanie, odnawianie starych rzeczy, pańiatek. W starej prababci kuchni stał

Od pięciu lat Norbert uczęszcza do Polskiego Zespołu Artystycznego Pieśni i Tańca „Wilia” Fot. arch. prywat. N.U.

piec, w którym od wielu lat nie palono, więc pękł na pół. I ja, jeszcze jako dziecko, myślałem, jak tu jego przywrócić do pracy. Rodzice zabraniali w nim palić, bo to było niebezpieczne. Więc wieczorami, gdy rodzice wyjeżdżali, naprawiałem ten piec, sięgałem do różnej literatury i do dziś dnia ten piec działa i nas ogrzewa.

Czym się jeszcze zajmujesz — studia, czas wolny?

W kolegium robię kurs na maszynistę pociągu. Również już piąty rok uczęszczę do Polskiego Zespołu Artystycznego Pieśni i Tańca „Wilia”, mam zaszczyt tu śpiewać. Zawsze moje życie i życie mojej rodziny było związane z muzyką, ze śpiewem. W

zespole śpiewam razem ze swoją siostrą Ewelina.

Skąd taka miłość do tradycji i do ziemi ojczystej?

Myślę, że z powodu szczerego przekazywania informacji przez rodziców i dziadków. U nas w rodzinie, kiedy zbieraliśmy się przy wspólnym stole, bardzo dużo było opowiadań, wspomnień — dorośli dzielili się historiami ze swego życia, a my jako dzieci na wąs wszystko nakręcałyśmy, to nas bardzo interesowało. Uważam, że podtrzymywanie tradycji, słuchanie starszych osób, które przeżyły już wiele lat, jest najważniejsze. ■

Rozmawiała Agnieszka Skinder

„Koni powinien prawie zawsze być w ruchu, ciągnięcie sań z ludźmi stało się atrakcją również dla niego” — wyjaśnia Norbert

Wileńskie wizyty Władysława Syrokomli (cz. 1)

Mieczysław Jackiewicz

Naukę rozpoczął w 1833 r. w szkole o.o. dominikanów w Nieświeżu, a zakończył w V klasie szkoły powiatowej w Nowogródku. W latach 1841-1844 pracował jako kancelista w zarządzie dóbr Radziwiłłowskich w Nieświeżu. W tym okresie ujawnił zdolności literackie, debiutował jako poeta w 1844 r. w „Athenaeum” gawędą „Pocztalion”. W 1844 r. ożenił się z siedemnastoletnią Pauliną Mitraszewską. Po ślubie wziął w dzierżawę folwark Załucze znajdujący się obecnie w rejonie stołbcowskim, obwodzie mińskim, nad górnym Niemnem. W Załuczu powstały „Przekłady poetów polsko-łacińskich” (t. 1-6, Wilno 1851-1852), tłumaczenia, drobne utwory poetyckie publikowane w czasopiśmie wileńskich zebrane w tomie „Gawędy i rymy ulotne” (Wilno 1853).

POCZĄTEK PRZYJAZDÓW

Z Załucza zaczęły się przyjazdy do Wilna, bowiem folwark należał do masy poradziwiłłowskiej, a sukcesor Radziwiłłów, książę Ludwik Adolf Sayn-Wittgenstein (1799-1866), w latach czterdziestych XIX w. mieszkał w Werkach pod Wilnem. Zatem do Werek często przyjeżdżali Aleksander i Ludwik Kondratowiczowie w różnych sprawach związanych z dzierżawą majątków. Ojciec poety, Aleksander Kondratowicz, dzierżawił bowiem Tulonkę, folwark położony w pobliżu Załucza.

Pobyty w Wilnie i opisy miasta nad Wilią znajdujemy w jego dzienniku oraz w różnych listach do przyjaciół. W 1845 r. Wilno nawiedziła powódź, wylała wartka Wilenka i oto obrazek zanotowany przez Syrokomlę:

„Nareszcie w piątek 25 kwietnia stanęliśmy w Wilnie. Tego dnia byłem u bernardynów u Wielowicza. Co za okropne szkody poczyniła

Władysław Syrokomla, właśc. Ludwik Kondratowicz, syn Aleksandra i Wiktorii ze Złotkowskich, urodził się 17 (29) września 1823 r. w majątku Smolhów (biał. Smolhava) w dzisiejszym rejonie lubańskim, obwodzie mińskim, 15 km na północny zachód od Lubania na Białorusi.

Władysław Syrokomla w młodości
Rys. Jean Baptiste Adolphe Lafosse,
Muzeum Narodowe w Warszawie

Wilenka! Klasztor i zabudowania gospodarcze bernardynów, panny Zarczeczne (bernardynki mieszkające w klasztorze przy ulicy Młynowej – przyp. M.J.) same gruzy niemal pokazują, ogród bernardynów zniszczony całkowicie. Woda była na drugim piętrze. (...) W poniedziałek rano przenieśliśmy się do Trynopola, klasztoru trynitarzy o wiorst dwie od Werek, o milę od Wilna, gdzie żyją oficjanci zarządu, moi niegdyś koledzy w służbie. Kozuchowski ustąpił nam swego mieszkania”.

„JESTEŚ JUŻ W WILNIE, ALE WILNA NIE WIDZISZ”

W 1845 r. Syrokomla zaczął pisać wiersze, które wysyłał do czasopism, tłumaczył poetów polsko-łacińskich, więc wkrótce nawiązał kontakty z wileńskim środowiskiem literackim i jego przyjazdy do Wilna stają się coraz

częstsze. Podróż do Wilna w maju 1847 r. opisał w liście do kolegi po piórze Antoniego Pietkiewicza (1823-1903). W liście tym również znajdujemy obrazek wileński, ale inny od poprzedniego:

„Otóż podjeżdżamy pod Wilno. Góry, piaski – góry dziwnego kształtu jak fale, jak piętra, jedne sterczą na drugich. Suniesz się po piaszczystej drodze – tłum osób cię otacza – jesteś już w Wilnie, ale Wilna nie widzisz, czasem het tam zza góry wygląda jaka wieżyczka. Na koniec przejedziesz roгатką między dwoma słupami, na których ładne czuhunne orły wyciągają skrzydła, gdzieniegdzie domy, roгатka gorzałczana, mnóstwo osób jak mrowie, wszystkie cechy wileńskiego miasta – ale miasta nie widzisz. Na koniec wjeżdżasz na górę – z góry bruk zadudnił pod kołami, kamienice wysokie na lewo i na prawo – jesteś już na przedmieściu Ostrobramskim i w środku Wilna. Przejeżdżasz Ostrą Bramę, na ulicy przed tobą cicho, tylko twój wóz huczy – na trotuarach, na ulicy, klęczą strojni mężczyźni i damy twarzą do otwartego obrazu Matki Boskiej (...)”.

Przez najświetniejsze ulice powóz nasz leciał, bo gospoda nasza na tamtej stronie miasta. Za Ostrobramską ulicą otwiera się ładny plac: na środku ratusz i teatr. Dalej bulwar, kościół karmelitów i dwie piękne cerkwie. Na ulicach magazyny eleganckie, cukiernie itd. Na prawo plac się przedłuża – piękne tam i obszerne pałace, to miejsce zowie się Imbary. Na lewo ulica się ścieśnia – ruch się pomnaża: dorożki, Żydzi, pospółstwo, arystokracja, wszystko tam skupia się w ciasnocie, długo jedziesz wśród tej mitręgi – to ulica Niemiecka.

18.>>

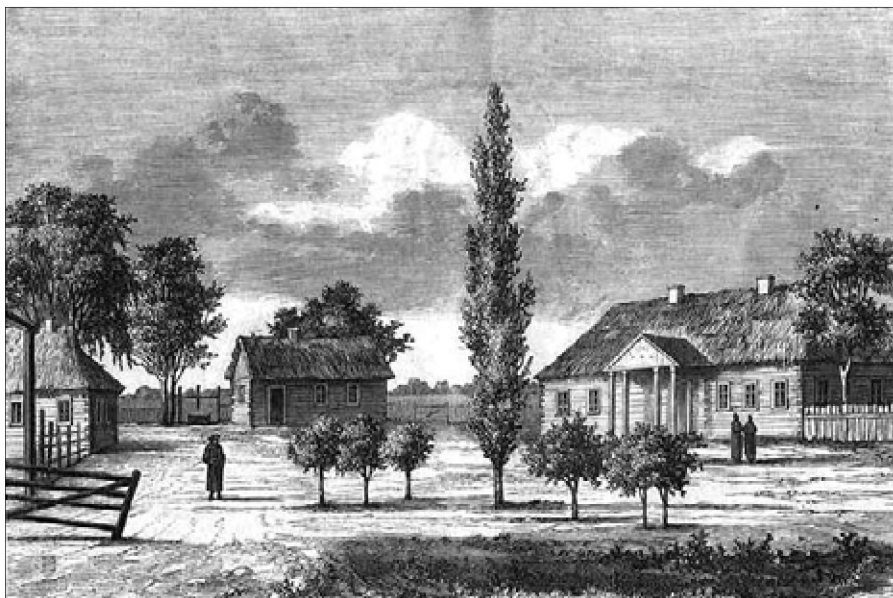
Na prawo zostawiasz najbar-
dziej elegancką ulicę św. Ducha
i jej przedłużenie, piękną ulicę
Ś-to Jańską, a pojedziesz ze mną,
gdzie nasza gospoda na ulicy Wi-
leńskiej. Tu rozlokowawszy się,
oddałem wizytę znajomym ką-
tom miasta i poszedłem spać, bo
było już późno”.

TRUDNO POETĘ ZACHWYCIĆ...

W którym miejscu przy ulicy Wi-
leńskiej była ta gospoda, gdzie za-
mieszkał Syrokomla — dziś trudno
dociec. Podczas pobytu w Wilnie w
maju 1847 r. Syrokomla nie tylko za-
łatwiał interesy dzierżawcy, lecz tak-
że u wydawców Adama Zawadzkiego
i Teofila Glucksberga, bywał też w
salonach literackich, odwiedzał ka-
wiarnie, wieczorami oglądał przed-
stawienia w teatrze (...).

Z listów Syrokomli dowiadujemy
się, że 6 grudnia 1848 r. znowu poje-
chał do Wilna w sprawach dzierżawy
Załużcza, a także w wydawniczych. W
Wilnie przebywał do 23 grudnia. W
tym czasie przekazał do druku w ofi-
cynie Adama Zawadzkiego przekłady
poezji łacińskiej Jana Kochanowskie-
go, poznał Romualda Podbereskiego
(ok. 1812-ok. 1863) i poetę Antoniego
Edwarda Odyńca (1804-1855), a 18
grudnia oglądał w teatrze prawyko-
nanie „siłami amatorskimi” kantaty
Stanisława Moniuszki pt. „Miłda”. O
tym pobycie w Wilnie pisał do swego
przyjaciela Pietkiewicza:

„(...) Nazajutrz byłem zaproszony
do Glucksberga na obiad, ale mój
kuzyn, Gzowski, złowił mię na ulicy
i zaprowadził do siebie na kołduny.
Tak ominął mnie księgarski obiad i
spotkała małeńka niełaska poczi-
wego starego (tj. Teofila Glucksberga
— przyp. M.J.). Wieczorem, wypiwszy
z Podbereskim herbatę, ruszyliśmy
na koncert. Już się był rozpoczął.
Moniuszko stał przy pulpicie na
wzniesieniu (z reżyserską laską), a
dalej ciżba muzyków i śpiewaków.
Co ci powie o koncercie? Oto, że
mi nie tylko biło serce, ile spodzie-
wałem. Czuję wielkość przedmiotu,
gotów byłem sercem Litwina roz-
płakać się nad każdą serdeczną
narodową nutę — lecz do płaczu,
a nawet do powstania

Smolgów (dawniej Smolhów), miejsce urodzenia Władysława Syrokomli
Rys. Jan Telakowski, za: „Kłosa”, nr 612/1877, s. 181;

włosów na głowie (co u mnie jest
wskazówką zachwycenia estetycz-
nego) nie przyszło. W przerwach za-
znajomił mnie Podbereski ze wszyst-
kimi niemal znakomitościami
wileńskimi, z Żeligowskim (mowa
o poecie Edwardzie Witoldzie Że-
ligowskim, 1816-1864 — przyp.
M.J.), autorem „Jordana”, a hrabią
Eustachym Tyszkiewiczem, a na
koniec z Odyńcem. Ten mię ser-
decznie uściskał i po kilku chwila-
ch żywej rozmowy zaprosił na
jutro do siebie. (...) Nazajutrz rano

w Werkach, potem kilka godzin u
Zawadzkiego, gdzie dobiłem z nim
targu na drugi tom »Przekładów« i
wizyta u Odyńca, z której nie tyle już
byłem zachwycony, bo gospodarz w
ciżbie gości już nie był w swoim ży-
wiole. Pokazywał nam świeżutki por-
tret Mickiewicza. Żona Odyńca, ko-
bieta miła, ale tak brzydka (w moich
oczach), że nie usprawiedliwia tych
ognistych i rzewnych poezji, które do
niej niegdyś mężulo popisał”.

**Cdn. w następnym numerze
„Kuriera Wileńskiego”**

Pałac w Werkach, do którego często przyjeżdżali Aleksander i Ludwik
Kondratowiczowie w różnych sprawach związanych z dzierżawą majątków
Fot. Marian Paluszkiewicz

W wileńskim kościele odrestaurowano dzieło o. Franciszka Niemirowskiego

W wileńskim kościele Wniebowzięcia NMP, zwanym franciszkańskim, zakończono prace przy konserwacji i restauracji XVIII-wiecznych malowideł wykonanych przez o. Franciszka Niemirowskiego.

WYJĄTKOWE WYDARZENIE

Z tej okazji odbyła się uroczystość podsumowania 10-letniego projektu sfinansowanego ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP.

„To dla nas wyjątkowe wydarzenie, na które czekaliśmy od bardzo dawna. To wielki sukces Instytutu Polonika oraz zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych w Wilnie. Uratowano od zniszczenia ostatnie zachowane dzieło o. Franciszka Niemirowskiego z zakonu marianów i nieznanego z nazwiska zakonnika z zakonu bazylianów” — powiedział o. Marek Dettlaff, delegat Ojca Prowincjała ds. konserwacji kościoła Wniebowzięcia NMP w Wilnie.

URATOWANO JEDYNE TAKIE DZIEŁO

W roku 1780 Niemirowski na zlecenie ówczesnego prowincjała wileńskiego zakonu franciszkańców wykonał malowidła ściennie na szczycie fasady oraz polichromię na sklepieniu z 22 obrazami z życia św. Antoniego z Padwy. Ozdobił też ściany kościoła. Freski na sklepieniu w kościele franciszkańskim w Wilnie to jedyne zachowane, udokumentowane dzieło Franciszka Niemirowskiego.

„Bardzo się cieszę, że ten niezwykle wymagający i trudny projekt renowacji został zakończony, a wspólne działania litewsko-polskie przyniosły zamierzony efekt” — zaznaczyła Dorota Janiszewska-Jakubiak, dyrektorka Instytutu Polonika.

Dyrektorka podkreśliła, że stan malowideł był bardzo zły, a zakres prac objął zarówno konserwację techniczną jak i estetyczną. Wzmoc-

■ O. Marek Dettlaff

niono i zabezpieczono powierzchnię malarską, uzupełniono ubytki i dokonano niezbędnych rekonstrukcji. Powierzchnia całkowita sklepienia w kościele to ponad 600 metrów kwadratowych.

SKOMPLIKOWANA PRACA POLSKICH I LITIEWSKICH KONSERWATORÓW

Prace renowacyjne były skomplikowane. Wymagały m.in. ustawienia w nawie i prezbiterium

wysokiego, siedmiopoziomowego rusztowania. Prace wykonał zespół litewskich konserwatorów pod kierunkiem ekspertów polsko-litewskich. „Jest to przykład dbałości o wspólne dziedzictwo Litwy i Polski, państw sukcesorów dawnej Rzeczypospolitej” — wskazała Janiszewska-Jakubiak.

Prace finansowane były z programu ministra kultury RP „Ochrona dziedzictwa kulturowego za granicą”, administrowanego od 2020 r. przez Instytut Polonika na sumę 1 435 000 zł. Wcześniej w tym kościele prowadzone były także inne projekty konserwatorskie finansowane z tego samego programu.

Kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny to prawdopodobnie najstarsza świątynia w Wilnie, która od zawsze była związana z franciszkanami. Pochodzi z XV wieku, ale przez setki lat w wyniku zniszczeń i pożarów, zupełnie zmieniła swój wygląd. Obecna architektura kościoła ukształtowana została w wieku XVIII. ■

Opr. A.B. na podst PAP, inf. wł.
Fot. Marian Paluszkiewicz

■ Prace renowacyjne były skomplikowane. Wymagały m.in. ustawienia w nawie i prezbiterium wysokiego, siedmiopoziomowego rusztowania

Arkadiusz Mazepa: „Młodzież to przyszłość i nieustająca inspiracja do codziennej pracy”

„Młodzi chcą o wszystkim rozmawiać, bo nie mogą się zgodzić z poglądami starszych, że dzieci i ryby głosu nie mają. I my im w tym pomagamy” — opowiada nam Arkadiusz Mazepa, dyrektor Sekretariatu ds. Młodzieży Województwa Zachodniopomorskiego.

Leszek Wątróbski: Czym jest wasz Sekretariat?

Arkadiusz Mazepa: Jesteśmy jednostką samorządu województwa o nietypowej nazwie: Sekretariat ds. Młodzieży Województwa Zachodniopomorskiego. W roku 2025 obchodzimy 20-lecie naszego istnienia. Z tego, co wiem, jesteśmy jedyną taką jednostką wojewódzką w Polsce, która zajmuje się wyłącznie młodzieżą w ujęciu odrębnym od działów, wydziałów czy departamentów innych urzędów. Mamy więc pewną niezależność nie będąc w strukturach urzędu.

Na czym polega wasza działalność?

Zachęcamy młodych ludzi do aktywnego udziału w życiu obywatelskim i społecznym. Umożliwiamy im zaangażowanie się w projekty, akcje i wolontariat. Organizujemy międzynarodowe wymiany młodzieżowe. Prowadzimy warsztaty, szkolenia i wspieramy rady młodzieżowe. Nasze działania kierowane są do młodzieży w każdym wieku, a według prawa europejskiego młodzieżą jesteśmy do... 35. roku życia.

Nasz sekretariat podejmuje tematy dotyczące praw człowieka, nietolerancji, równouprawnienia, wykluczenia osób z niepełnosprawnością a także zdrowia psychicznego młodzieży, zagłuszania głosu młodego człowieka, dyskryminacji rasowej, płciowej i wreszcie dyskryminacji światopoglądowej. Wszystkie te problemy występują w całej Polsce i młodzież to widzi. I nie boi się o tym głośno mówić. Młodzież jest świadoma, ich wypowiedzi są merytoryczne. Wiedzą, o czym mówią i są bardzo czytani. Choć są oczywi-

Arkadiusz Mazepa, dyrektor zachodniopomorskiego Sekretariatu ds. Młodzieży **Fot. Leszek Wątróbski**

ście wyjątki. Większość młodych wie też, jakie są konsekwencje za wygłaszanie tez, których chcą bronić. Chcą o tym wszystkim rozmawiać, bo nie mogą się zgodzić z poglądami starszych, że dzieci i ryby głosu nie mają. I my im w tym pomagamy. Jestem na wszystkich spotkaniach, na które mnie młodzi ludzie zapraszają i staram się wspierać ich w przewróceniu tej ściany i pomagam w przebicciu się z ich tematami. Kontaktują się z nami na Messengerze, Instagramie czy mailu. W taki zazwyczaj sposób do nas docierają.

Kto kieruje waszą działalnością? Komu formalnie podlegacie?

Podlegamy zarządowi województwa, a marszałek jest moim bezpośrednim przełożonym. Nasz budżet jest uchwalany przez sa-

morząd województwa, podobnie jak wszystkich innych jednostek jemu podległych — takich jak: Opera, Teatr czy Zamek Książąt Pomorskich. Wszyscy jesteśmy w budżecie województwa, choć przypisani do innych działów. Plan pracy i zadania układamy natomiast sami i sami je realizujemy. Piszemy również projekty, by sięgać po środki zewnętrzne, w tym projekty europejskie.

Jak liczny jest wasz zespół?

Jesteśmy zespołem siedmioosobowym. Od stycznia 2024 r. pracujemy z nowej lokalizacji przy ul. Kuśnierskiej 12b w Szczecinie, obok zamku. Jak wspomniałem, pracujemy wyłącznie z młodzieżą i jej aktywnością. Jesteśmy w sieci ośrodków informacyjnych, które upowszechniają wiedzę na temat polityki, finansów i programów Unii Europejskiej. Obecnie działa już ponad 400 takich punktów informacyjnych, w tym 19 w Polsce.

„Europe Direct” to jeden z Waszych realizowanych programów...

...który pozwala na uzyskanie praktycznych informacji na wiele tematów — np. jak uzyskać uznanie kwalifikacji oraz nazwy i adresy organizacji, z którymi należy się w takich sprawach kontaktować. Każdy obywatel UE, w ramach tego projektu, może poznać odpowiedzi na pytania dotyczące wszelkich dziedzin polityki unijnej, poznać swoje prawa i ich praktyczne zastosowanie. Wiedzę tę przekazujemy młodym w formie eurolekcji — czyli dyskusji i warsztatów, które organizujemy w szkołach. Od listopada 2020 r. lekcje prowadzone są również w formule zdalnej.

21.>>

W zajęciach online wykorzystywane są te same lub zaadaptowane materiały lekcyjne co w lekcjach stacjonarnych oraz ćwiczenia dopasowane do zdalnej rzeczywistości. Metody pracy też są takie same: pogadanki, burze mózgów, praca indywidualna, w parach i grupach, quizy i (psycho)testy, analizy case studies, rozmowy z zaproszonymi gośćmi. Prowadzący zostali gruntownie przeszkoleni – zarówno z prowadzenia lekcji zdalnych, jak i narzędzi oraz platform komunikacyjnych wykorzystywanych do ich prowadzenia.

Warsztaty uświadamiają również, że na aktywność, jeśli ma wymiar społeczny, można zdobyć dodatkowe środki z unijnych programów edukacyjnych. Kontekst naszych warsztatów i konkursów jest w dużym stopniu europejski. Rozmawiamy na nich m.in. o aktywności społecznej i obywatelskiej.

A co z innymi działaniami przypisanymi do regionu zachodniopomorskiego?

Jesteśmy w trakcie oceny projektu międzynarodowego, w którym Woliński Park Narodowy jest jednym z jego partnerów – tak jak i my. Projekt ten zakłada bu-

dowanie przestrzeni współpracy młodzieży w ujęciu ekologicznej turystyki, czyli np. jak młodzież chciałaby aktywnie tam spędzić wakacje. Jeżeli dostaniemy dofinansowane, to młodzież państw bałtyckich będzie ze sobą współpracować, wskazując miejsca atrakcyjne turystycznie w ujęciu przyrodniczym – w ramach projektu „Południowego Bałtyku”. I tak np. w zagrodzie żubrów młodzież będzie mogła nie tylko przyrzyć się tym ciekawym zwierzętom, ale również je nakarmić.

Jak wygląda Wasza codzienna współpraca z młodzieżą?

Korzystamy z ich zaproszeń. Jedziemy do nich i wspólnie tworzymy różne wydarzenia. Staramy się też od szkoły podstawowej akcentować wagę konstytucji, praw człowieka, wolności, tolerancji i samorządności.

Pamiętajmy też, że jesteśmy wielokulturowi, powinniśmy się szanować i uczyć podejścia samorządowego. Wszyscy żyjemy w małych ojczyznach i kiedy skończymy 18 lat, to warto zostać lokalnym radnym, aby współdecydować i współrządzić. Młodzi mogą też zostać młodzieżowymi radnymi, jeżeli tylko zechcą. Pomagamy w tworzeniu inicjatyw

tam, gdzie ich nie ma i zachęcić do ich budowania.

W styczniu 2024 r. odbędzie się druga edycja konkursu marszałka zachodniopomorskiego „Kierunek Bruksela”. W każdej szkole, która się do nas zgłosi, zorganizowany będzie warsztat poświęcony demokracji połączony z testem wiedzy o UE. Trzy osoby z największą liczbą punktów dostaną bilety do Brukseli na trzydniowy pobyt, opłacony w całości przez organizatora.

Byliśmy też przez lata uczestnikami Forum Południowego Bałtyku. Uczestniczyliśmy w spotkaniach, dyskusjach i wymianach młodzi. Brakowało natomiast projektów, które by zachęcały do wspólnego działania i wspólnego tworzenia. Nie chcemy się jednak ograniczać wyłącznie do Bałtyku. Aktualnie realizujemy projekt „Interreg Europa 2021-2027” jako jedyni z Polski. Jest to projekt innowacyjny, który wspiera wymianę doświadczeń, nowatorskie rozwiązania i budowę potencjału instytucji uczestniczących w przygotowaniu i realizacji polityk rozwoju regionalnego.

Współpracujemy też z naszymi niemieckimi sąsiadami pod hasłem Polska-Niemcy.

23.>>

■ Młodzieżowi działacze zachodniopomorskiego Sekretariatu ds. Młodzieży Fot. arch. pryw. A. M.

22.>>

W czasie np. niedawnej pandemii covidowej pokazaliśmy osiągnięcia młodzieży z naszych obu państw. Czyli co zrobili i jak to zrobili. Były też na etapie budowania partnerstwa pomysły bliższej współpracy z Litwą i Ukrainą. Jesteśmy otwarci na współpracę z podobnymi organizacjami młodzieżowymi w innych krajach. Mogą to być organizacje rządowe, samorządowe czy też pozarządowe podmioty działające w kontekście budowy projektu „Tolerancja”. Nawiązaliśmy współpracę z ambasadami akredytowanymi w Polsce, z którymi prowadzimy dialog na ten temat. Jeżeli skończy się pozytywnie, to chcemy w roku 2024 zorganizować wystawę plakatów świata o tolerancji połączoną z dyskusją i warsztatami – plastycznymi czy fotograficznymi.

Widziałbym nasz sekretariat otwarty na współpracę z każdym chętnym do dialogu. Zależy nam, aby młodzi potrafili ze sobą rozmawiać, współpracować i budować wspólne kontakty. Chcemy dać im wspólną przestrzeń. Jeżeli w ramach naszej oferty pojawi się ktoś, kto zechce podjąć się współpracy z nami, to chętnie ją podejmiemy. Wystarczy napisać i wysłać do nas maila. Możemy też zrobić wspólny projekt.

Kieruje Pan pracą sekretariatu od trzech lat...

Jestem z wykształcenia prawnikiem, samorządowcem pracującym po stronie władzy wykonawczej, jak i uchwałodawczej. Natomiast moja poprzedniczka była w tej jednostce od samego jej powstania. Udało się nam wszystkim stworzyć przestrzeń do prowadzenia dialogu z młodymi ludźmi. Powstały raporty, które mówią o potrzebach młodzieży w naszym województwie. Były one następnie prezentowane rządzącym i radnym sejmikowym. Młodzież uczestniczyła w debatach i spotkaniach z nimi. Prezentowała swoje poglądy i miała wpływ na wybór tematów, o których chciała rozmawiać. Nasz sekretariat stworzył młodzieży możliwość budowania dialogu i spotkań z ekspertami.

■ Młodzież z powiatu wałeckiego Fot. arch. pryw. A. M.

Jak duża część naszej młodzieży jest dziś aktywna?

Porównując lata minione, z zakresu spotkań mówiących tylko o demokracji i prawach do równości obywatelskiej i samorządności, to liczba uczestników się podwoiła. Jeżeli bowiem w roku 2022 było ich trochę ponad 400, aktywnie uczestniczących w warsztatach, to w tym roku mieliśmy ponad 800 uczestników.

Czego mogę wam życzyć?

Rozwoju sieci partnerstwa zarówno na poziomie międzynarodowym, jak i lokalnym. Wielu ciekawych i bezpośrednich spotkań z młodymi ludźmi, ponieważ to właśnie oni są dla nas najważniejsi. Młodzież to przyszłość i nieustająca inspiracja do dalszej, efektywnej pracy każdego dnia.

Rozmawiał Leszek Wątróbski

■ Dzieci przy tegorocznych wycinankach świątecznych i noworocznych Fot. arch. pryw. A. M.

Najlepsze rzeczy w życiu:

- Przytulenie
- Uśmiech,
- Przyjaciele,
- Pocałunki,
- Rodzina, spanie,
- Miłość, radość, dobre wspomnienia

Są za darmo!

Warto o tym nie tylko wiedzieć i pamiętać, ale też korzystać! Nic nie kosztuje Wasz uśmiech i dobre słowo. Obdarzajcie nimi innych, a to dobro wróci do Was ze zdwojoną energią!

Przytulanie nie tylko sprawia, że czujemy się lepiej, ale także może pomóc naszemu zdrowiu? Kiedy się przytulamy, nasze ciało wytwarza hormon o nazwie oksycytyna, który sprawia, że czujemy się szczęśliwsi i bardziej zrelaksowani. Ten hormon pomaga nam także łagodzić stres i czuć się bezpieczniej. Więc kiedy przytulasz kogoś, nie tylko okazujesz mu miłość, ale też dbasz o swoje zdrowie!

Dlaczego Ziemia jest wyjątkowa?

Ziemia jest jedyną planetą w Układzie Słonecznym, na której jest życie i woda. Dlatego jest wyjątkowa. Dzięki temu, że jest trzecią planetą od Słońca, dostaje wystarczająco dużo światła i ciepła,

żeby było na niej życie. Gdyby Ziemia była położona trochę bliżej Słońca, byłoby na niej zbyt gorąco; trochę dalej – zbyt zimno. Tylko ona jest też otoczona bogatą w tlen atmosferą.

„Dziecinne” zagadki – nie takie oczywiste!

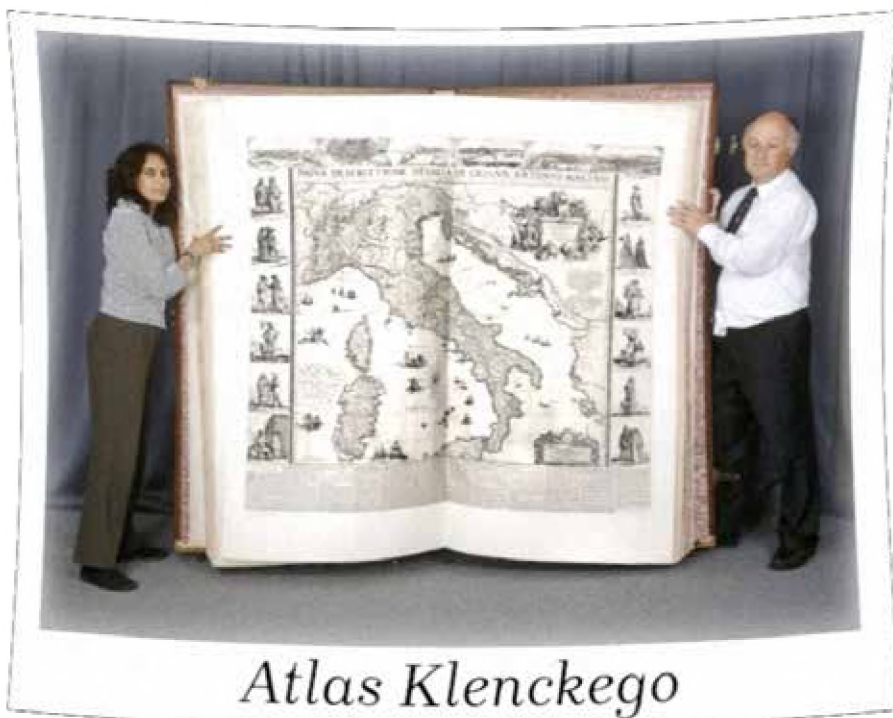
Oto, wydawałoby się, najłatwiejsze pytania pod Słońcem. Spróbujcie odpowiedzieć na oczywistą oczywistość, a potem sprawdźcie, czy Wam się udało.

- 1) Jak długo trwała Wojna Stuletnia?
- 2) Który kraj robi kapelusze Panama?
- 3) Z jakiego zwierzęcia robi się catgut?
- 4) W jakim miesiącu Rosjanie obchodzą rocznicę Rewolucji Październikowej?
- 5) Z włosów którego zwierzęcia zrobiona jest szczotka wielbłądzia?

1) 116 lat
2) Ekwador
3) z owiec i koni
A teraz sprawdźcie:
Odpowiedzi gotowe?

Największa książka świata

Największa książka na świecie to atlas Klenckego, który zawiera 37 map. Jej wymiary to 175 cm wysokości i 190 cm szerokości. Do jej przeniesienia potrzeba sześciu osób. Atlas został подарowany angielskiej królowi Karolowi II przez kupca Johannes Klenckego w 1660 roku (prawdopodobnie powstał w tym samym roku w Holandii). Atlas gromadził całą ówczesną wiedzę geograficzną i historyczną. Na widok publiczny po raz pierwszy atlas został wystawiony wiosną w ubiegłym roku w Brytyjskiej Bibliotece Narodowej.

Baśniowe zagadki

Mówią dzieci i rodzice

- Tato, dlaczego ten pociąg zakręcowywuje?
- Nie mówi się zakręcowywuje tylko zakręca!
- Ale dlaczego on zakręca?
- Bo mu się szyny wygły.

W jakiej bajce spotkasz Dziadka z długą brodą, chałupinę starą i sieci nad wodą?

Kto listy pisać chciał drobnym maczkiem i po to kupił raz maczku paczkę?

ALE DOWCIP!

Na lekcji polskiego nauczycielka do ucznia:

- Powiedz nam, kiedy używamy wielkich liter?
- Kiedy mamy słaby wzrok!

Łatwe odpowiedzi na trudne pytania

Jak to się dzieje, że ptaki siadające na przewodach wysokiego napięcia nie giną od porażenia prądem?

Siedzenie na przewodach pod napięciem 400 tysięcy woltów wydaje się prostą drogą do spalenia się na węgiel. Jednakże ptaki mogą to robić bezkarnie, gdyż siedząc na przewodzie, nie mają kontaktu z ziemią: dotykają tylko kabla,

więc mają takie same napięcie jak on. Brak różnicy napięć oznacza brak przepływu prądu, zaś brak przepływu prądu oznacza, że nie będzie porażenia. Za to, jeśli ptak machnie skrzydłami i zahaczy o sąsiedni przewód o innym napięciu, tragicznie się to skończy. Dlatego przewody są rozmieszczone na tyle szeroko, by ptaki nie powodowały spięcia.

Przeciwpożarowy czujnik może uratować mienie, ale najważniejsze – życie!

W tym roku wybuchł kolejny niebezpieczny pożar. Strażakom, którzy przybyli na miejsce w ciągu dwóch minut, udało się uratować zatrutego dymem mężczyznę. Ewakuowano 11 dorosłych i dwoje dzieci.

Aleksander Borowik

Aurimas Gudžiauskas, dyrektor Departamentu Ochrony Przeciwpożarowej i Ratownictwa przy MSW, powiedział dla „Kuriera Wileńskiego”, że w ubiegłym roku wybuchło 7 tys. pożarów, w tym w 1,7 tys. w budynkach mieszkalnych. W ubiegłym roku w pożarach w miastach zginęły 44 osoby, na wsi – 56.

BARDZO WAŻNA JEST SZYBKOŚĆ!

— Bardzo ważne znaczenie dla szybkości działań strażaków, ma czas lokalizacji ogniska pożaru. Im wcześniej ludzie o tym się dowiedzą, tym szybciej będą mogli – albo sami ugasić pożar, albo ukryć się w bezpiecznym miejscu i wywołać pomoc – zaznaczył Aurimas Gudžiauskas.

W tym roku, 4 stycznia, w bloku mieszkalnym w Poniewieżu, doszło do kolejnego, niebezpiecznego pożaru.

Na szczęście strażakom, którzy przybyli na miejsce w ciągu dwóch minut, udało się uratować zatrutego dymem mężczyznę. Strażacy ewakuowali z budynku 11 dorosłych i dwoje dzieci.

OBOWIĄZEK JUŻ OD 5 LAT!

Jak powiedział dyrektor departamentu, w większości pożarów, kiedy w pomieszczeniu przebywali ludzie, mogło nie dojść do wypadków, gdyby były zainstalowane obowiązkowe czujniki przeciwpożarowe, które przez część mieszkańców nadal są bagatelizowane...

Obowiązek posiadania takiego urządzenia działa już od 1 maja 2018 r. Za jego brak (a nawet samo stwierdzenie wyładowania baterii!) grozi kara do 70 euro.

— Naszym celem, oprócz rutynowej profilaktyki informacyjnej, jest zmniejszenie liczby ofiar śmiertel-

Przeciwpożarowy czujnik przeraźliwym, pulsującym dźwiękiem uprzedzi o nadciągającym nieszczęściu **Fot. Marian Paluszkiwicz**

nych podczas pożarów do 30 osób rocznie. Ok. 90 proc. ofiar ginie w budynkach mieszkalnych. Ze statystyk wynika, że ginie u nas w pożarach więcej ludzi niż w innych krajach bałtyckich i skandynawskich – zaznaczył Aurimas Gudžiauskas.

W sklepach można kupić tzw. detektory: czujnik dymu, czujnik gazu lub opcję łączoną. Najtańsze w Internecie kosztują niecałe 4 euro. A „cena” pożaru...

Autonomiczny czujnik na baterie, przeraźliwym, pulsującym dźwiękiem uprzedzi o nadciągającym nieszczęściu. Ważne, żeby był prawidłowo zainstalowany – w centrum pomieszczenia, pod sufitem. A najlepiej by było ich nawet kilka – w

pobliżu miejsc możliwego wybuchu pożaru – kuchenki, kominka, pieca.

NIE WYPŁACI ODSZKODOWANIA?

Spółka ubezpieczeniowa Lietuvos draudimas podała, że w ubiegłym roku wypłaciła 4,6 mln euro odszkodowań. To, czy spółki ubezpieczeniowe pokryją straty z powodu pożaru w budynku, w którym nie było czujnika dymu, zależy od rodzaju zawartej umowy. Jeżeli umowa z właścicielem mieszkania czy domu była zawarta pod warunkiem, że w pomieszczeniu jest zamontowany czujnik dymu, a nie było to zrobione – to wówczas straty pokrywać będzie sam właściciel... ■

Ceny czujników i kary

Czujnik dymu.....	od 3,60 euro
Czujnik gazu.....	od 7,30 euro
Czujnik – dwa sensory w jednym urządzeniu.....	od 13 euro
Posiadanie.....	obowiązkowe
Brak.....	kara do 70 euro

Krzyżówka

Szop dra- piezny czyscioc Gałąź fizyki		Drobny szkodnik roślin		Kłębek wóczki Premierowy film		Szacho- wy wybieg		Imię Pugaczo- wej		Matysz lub Glapiński	
Wyznaw- ca z Utah Laska sw. Mikołaja Miasto nad Wisłą		5		Szach- lowa na ściany		3		Karel z praskiej estrady		Biblijny zwierzy- niec	
Hazard w grze		Bylina ozdobna, piwonja		Głośny przejaw radości		Chronio- ny ssak górski		Krojony na surówkę		Gobelin wawelski	
1		11		Kiedyś na pieluchy		15		Miejsce igrzysk w 1998 r.		16	
Marazm Pokaz na scenie Antonim początku		Siany po zniwach		Junkers w łazience		Tajne spotka- nie pary		Mała cząstka odcięta od całości, ścinek		Jednoko- towy wózek	
9		Izba nad sejmem		Piękno dla poety		15		Rodzaj muzyki		Błaszka, ozdoba gorsetu	
Turysta na nogach		7		Geroni- mo lub Winnetou		8		Piosnka nucona na falach		10	
Pot. butelka wódki Antonim zakazu		Interne- towy sklep z USA		Karo, kolor w kartach		Był nią barok, gotyk		Lekko- duch, birbant		Interne- towe alter ego	
Archeo- pteryks		Rodzaj białej broni		Krecia robota		Jest większa od diody		Busola turysty		... Kloss, agent J-23	
Imię dla psiaaka		6		Skalna lawina		Gruby kij, kostur		12		Brzmi przy ringu	
Miejsce dla medalisty Popijane z lampki		Grecki filozof, autor „Uczty”		Brzeg deski, krawędź		17		14		17	
Wędrow- ni artyści		Leczni- czy zabieg płucny		14		17		14		17	
4		14		14		17		14		17	
1		2		3		4		5		6	
7		8		9		10		11		12	
13		14		15		16		17		17	

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 11-12 STYCZNIA

Poziomo: MURAWA - RONDO - MATERIA - OWENS - DISCO - GRANATNIK - ORGAN - KWARANTANNA - KOSTUR - KIESA - BŁOTO - SKWAR - EROS - ZBIR - AKTOR - ZSYP - UKRAINA - WYKRES - OKŁAD - KORDON - AGAWA - SKUPISKO - BAKI - MICK - ROŻEN - TEORIA - LINK - RYAN - KARTA - OPASKA

Pionowo: HUMOREK - OBRADY - OSŁONA - RAWA - WISŁOK - KARK - ATENKA - TOSTER - DUBELT - WENA - RAUT - OPANIA - GARSTKA - ROZRUSZNIK - SITKO - RADIOTAKSI - RODAK - IKRA - IKRZAK - GOMORA - ZNOS - GNIEW - SIŁKA - IRYS - CHAN - SATYNA - WACIAK - FOTO - NAPAR - PADWA - KANA

Hasło: Poprawa wymaga czasu

Uśmiechnij się!

Rozmawia dwóch ośmiolatków:

— Jak myślisz, jak nasi przodkowie mogli żyć bez komputerów?

— Myślę, że chyba nie mogli. Przecież już wszyscy pomierali...

Pani Kowalska po raz pierwszy w życiu po zdobyciu prawa jazdy wyrusza na samodzielną wyprawę samochodem.

Ledwie tylko wyjechała z domu, zobaczyła dwóch elektromonterów wspinających się po słupie.

— Ale tchórze... — komentuje.

— Gdzie byłeś, tatusiu?

— Na rybach.

— A co łowiłeś?

— Szczupaki.

— Dużo złowiłeś?

— Ani jednego.

— To skąd wiesz, że to były szczupaki?

Dlaczego pan mi zagląda w karty?

— Bo swoje już widziałem!

W nocy ktoś głośno stuka do drzwi pokoju hotelowego:

— Pali się!!!

— To nie te drzwi, strażak nocuje obok...

Rozmowa dwóch skąpców:

— Jaki masz piękny, nowy kapelusz — gdzie go kupiłeś?

— Nigdzie. Wiatr mi przywiął.

— Zosiu, dlaczego pijesz tak dużo wody? — pyta babcia.

— Bo właśnie zjadłam jabłko...

— Ale co to ma do rzeczy?

— Zapomniałam je przedtem umyć.

— W zeszłym roku na imieninach u Malinowskich założyłem się, że zjem całą pieczoną gęś...

— I co?

— Wygrałem! Zjadłem ją caluteńką...

— A nie odczuwałeś potem żadnych dolegliwości?

— Owszem. W tym roku mnie nie zaprosili.

— Dlaczego co chwilę nastawiasz budzik na dzwonienie?

— Bo chcę, żeby sąsiedzi myśleli, że mamy telefon!

Racuchy drożdżowe z jabłkami

Wiesława Lewandowska

autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Puszyste Racuchy drożdżowe z jabłkami kojarzą mi się z dzieciństwem, pulchne, delikatne, posypane cukrem pudrem, które smażyła mama, a zapach unosił się w całym domu. Do dziś bardzo je lubię, robię je najczęściej na podwieczorek, lub kolację, gdyż wymagają trochę czasu. Przepis jest mojej mamy, sprawdzony przez wiele lat.

Składniki:

• 450 gramów mąki pszennej • 30 gramów świeżych drożdży • 2 jajka • 2 łyżki cukru • szczypta soli • 1 łyżeczka cukru waniliowego • 350 ml mleka • 2 jabłka • cukier puder do posypania • olej do smażenia

Wykonanie:

Mleko podgrzać, nie może być gorące tylko ciepłe. Drożdże rozkruszyć, dodać łyżkę mąki i łyżeczkę cukru, trochę mleka, dokładnie wymieszać i przykryć, zostawić, aby wyrosły. Do wyrosniętych drożdży dodać pozostałe ciepłe

Fot. autorka

mleko, wbić jajka, cukier, cukier waniliowy, odrobinę soli i połowę mąki, wszystko wymieszać trzepaczką. Gdy ciasto ładnie się połączy mieszać trzepaczką i dosypywać po trochu pozostałą mąkę. Jabłka obrać i pokroić w niedużą kostkę, a następnie dodać do ciasta, wymieszać i przykryć ściereczką, zostawić w ciepłym miejscu, aby ciasto wyrosło. Racuchy smażyć na oleju, ale grzanie nie może być duże, na średnim ogniu,

inaczej spalą nam się z wierzchu, a w środku będą surowe. Do kubka nalać ciepłej wody, łyżkę za każdym razem najpierw umoczyć w wodzie, a następnie nabrać nią czubatą ciasta i kłaść na rozgrzany olej, formując racuszki. Smażyć, aż się lekko zrumienią, delikatnie przewrócić na drugą stronę i dosmażyć. Racuchy w czasie smażenia jeszcze rosną, są delikatne w środku i puszyste, podajemy je posypane cukrem pudrem. ■

Śledzie po kaszubsku

Śledzie w pysznym pomidorowym sosie, z dodatkiem śliwek suszonych, słodko-kwaśne, nie można im się oprzeć. Kaszubi przyrządzają śledzie na wiele sposobów, ale te z suszonymi śliwkami najbardziej nam smakują. Robię je na różne okazje, nie może też zabraknąć ich na święta. Śledzie w trochę innej odsłonie z nutką słodczy, inne niż te w occie, czy w oleju, a mimo to wszystkim smakują.

Składniki:

• 5-6 filetów śledziowych • 300 gramów cebuli • 2 marchewki • 50 gramów koncentratu pomidorowego • 50 ml oleju • 1 łyżka octu • 150 ml wody • 1 łyżka miodu 1 ząbek czosnku • 1 liść laurowy • 2 ziela angielskie • 1/2 łyżeczki gorczycy • 1/2 łyżecz-

ki soli (jeśli śledzie słone to mniej) • 1/4 łyżeczki pieprzu • 50 gramów śliwek suszonych

Wykonanie:

Płaty śledziowe zalać zimną wodą i wymoczyć przez dwie godziny. Cebulę pokroić w piórka, a czosnek w plasterki. Marchew obrać, umyć i zetrzeć na tarce o dużych otworach. Śliwki namoczyć

Fot. autorka

w wodzie. Na patelni rozgrzać olej dodać cebulę, lekko ją zeszklić, dodać czosnek chwilę smażyć, uważać gdyż czosnek szybko się przypala i jest gorzki. Na patelnię dodać marchewkę przesmażyć, liść laurowy, ziele angielskie, podlać wodą i dusić na wolnym grzaniu, aż warzywa zmiękną. Dodać pozostałe składniki koncentrat pomidorowy, ocet, miód, gorczycę, pieprz i sól, wszystko dusić pod przykryciem 10 minut, dołożyć pokrojone suszone śliwki, wymieszać i ostudzić. Śledzie pokroić na kawałki i wymieszać z sosem, włożyć do słoika, lub pojemnika zamknąć, wstawić do lodówki, aby smaki się połączyły. Śledzie po kaszubsku można przygotować na kilka dni wcześniej, będą jeszcze smaczniejsze. ■

Księżę Fryderyk został nowym władcą Danii

14 stycznia 55-letni Fryderyk X został nowym królem Danii. Stało się to po abdykacji jego matki, 83-letniej królowej Małgorzaty II.

Duńska premier Mette Frederiksen ogłosiła w niedzielę królem Danii 55-letniego Fryderyka X po abdykacji jego matki - 83-letniej królowej Małgorzaty II. Uroczystość przekazania tronu odbyła się na Zamku Christiansborg w Kopenhadze.

Zgodnie z tradycją Frederiksen jako szefowa rządu proklamowała następcę tronu z balkonu zamku po Radzie Stanu, organu który tworzą premier, ministrowie oraz panujący monarcha.

Podczas tego spotkania Małgorzata II podpisała dokument o abdykacji; odkładając pióro powiedziała: „Boże chroń króla”. Następnie Małgorzata wzięła laskę, którą się podpiera po ubiegłorocznej operacji i wyszła. Honorowe miejsce monarchini przy długim stole zajął księżę Fryderyk, stając się królem Fryderykiem II. Nie było aktu koronacji.

Na balkonie jako pierwszy pojawił się wyraźnie wzruszony Fryderyk X. Premier Frederiksen podziękowała królowej za 53 lata jej rządów. Na cześć nowego króla wzniesiono kilkukrotnie okrzyki „hurra!”.

Królową została – pochodząca z Australii księżna Maria (Mary). Natomiast ich najstarszy syn 18-letni Chrystian został księciem koronnym, czyli następcą tronu. Oni również wraz z pozostałymi członkami rodziny wyszli na balkon i pozdrowili tłum.

Według duńskiej policji w centrum Kopenhagi przed Zamkiem Christiansborg zebrało się około 150 tys. osób. Tłumy machały duńskimi chorągiewkami Małgorzacie II, gdy po raz ostatni jako królowa jechała karocą ze swojej rezydencji w Pałacu Amalienborg. Królowa całą drogę pozdrowiała poddanych. Po abdykacji Małgorzata wyjechała już samochodem.

Data przekazania tronu nie jest przypadkowa. 14 stycznia 1972 roku

Małgorzata II podpisała dokument o abdykacji; odkładając pióro powiedziała: „Boże chroń króla”. Następnie Małgorzata wzięła laskę i wyszła. Fot. EPA-ELTA

Małgorzata objęła władzę po śmierci swojego ojca, króla Fryderyka IX. Decyzję o abdykacji Małgorzata II nieoczekiwanie ogłosiła ostatniego dnia 2023 roku podczas tradycyjnego przemówienia noworocznego. Swoją decyzję tłumaczyła upływem czasu oraz obawami o zdrowie i sprawne wykonywanie swoich obowiązków. Duńska władczyni w lutym ubiegłego roku przeszła operację kręgosłupa. Wówczas zdecydowała się rzucić palenie po 66 latach nałogu.

Fryderyk był od najmłodszych lat przygotowywany do roli króla, jest z wykształcenia politologiem, służył w jednostce specjalnej duńskiej marynarki wojennej. W młodości uchodził za playboya i imprezowicza, swoją przyszłą żonę Mary poznał w 2000 roku w pubie w Sydney podczas letnich igrzysk olimpijskich.

Królowa Małgorzata II jest ulubienicą Duńczyków; mimo to sondaże pokazują, że zdecydowana większość poddanych wyraziło zrozumienie dla decyzji swojej władczyni o przej-

ściu na zasłużoną emeryturę. Formalnie Małgorzata zachowa tytuł Jej Królewska Mość.

Ogłoszony w niedzielę królem Danii Fryderyk X w swoim pierwszym wystąpieniu poprosił Duńczyków o wsparcie. Motto nowego władcy, to zjednoczony (z ludem) oraz zobowiązany wobec Królestwa Danii.

Fryderyk X w przemówieniu z balkonu Zamku Christiansborg w Kopenhadze obiecał, że będzie starał się być królem jednoczącym społeczeństwo. „To zadanie, do którego przygotowywałem się całe życie. To odpowiedzialność, którą podejmuję z szacunkiem, dumą i wielką radością” – mówił.

Monarcha przyznał, że potrzebuje całego wsparcia, jakie może uzyskać. „Od mojej ukochanej żony (królowej Marii), od mojej rodziny, od ciebie i od tego, co jest od nas większe. Patrzę w przyszłość z przekonaniem, że nie jestem sam. Zjednoczony, zobowiązany, dla Królestwa Danii” – zakończył. ■

PAP

TVP WILNO
7.00 Detektyw Literka
7.10 S. anim. „Przyjaciele Misia i Marigolci”
7.35 Rusz się człowieku
7.45 Telezwierz
8.00 Info Wilno
8.15 Studio Wilno
8.35 Było, nie minęło
9.00 Wiek to tylko liczba
9.25 S. „Szczęść siostr”
10.25 Zapomniani, odzyskani
10.30 Przystanek slow food
10.55 Gra słów
11.20 Polacy to wiedzą!
11.45 Zakochaj się w Polsce
12.10, 21.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
12.35 S. „Leśniczówka”
13.00 Info Wilno
13.05 Studio Wschód
13.30 Tygiel
13.50 Wielki Test o bezpieczeństwie na drodze
15.05 Słownik polsko@polski
15.30 Raport naukowy
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.40 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Detektyw Literka
17.25 Przyjaciele Misia i Margolci
17.45 S. „Stulecie Winnych”
18.30 Nowe spojrzenie
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 „19.30”
21.35 S. „Leśniczówka”
22.00 „Dziki serca”
22.45 Szlakiem miejsc niezwykłych
23.00 S. „Kasta”
23.50 Info Wilno
00.05 Studio Wilno
00.30 Niezłomni polskich Kresów
LRT TV
6.02 Dzień dobry Litwo

6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Soko Leipzig”
9.50 S. „Komisarz Rex”
10.40 S. „Śledczy do pary”
11.30 S. „Miłość i medycyna”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 Garnki świata
14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Dobra czarownica”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna Godzina
19.30 (Nie)emigranci
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
22.30 Wiadomości Rowerowe
23.00 S. „Polar Park”
23.55 S. „Komisarz Rex”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 Pani chłopka
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Partnerki”
11.00 S. „Potrzebuję miłości”
12.00 Wiadomości
13.20 Pani chłopka
14.30 S. „Pełnia”
15.30 S. „I odpuść nam nasze winy”
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Będzie wszystkiego
21.00 S. „Potrzebuję miłości”
21.30 Wiadomości
22.30 „American Assassin” thriller
00.45 S. „Partnerki”

LRT | PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 Historie rzeczy
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Detektywi historii

8.30 7 dni Kowna
9.00 Dzień dobry Litwo
11.30 Białoruska Pogoń
12.00 Urodzeni tego samego dnia
13.00 Odblaski
13.30 Spacery
14.00 Prognoza
14.30 „Nicole Kidman. Oczy szeroko otwarte” film dok.
15.30 S. „Służyć i bronić”
16.30 Dzień dobry Litwo
18.30 Niezwykli ludzie
19.00 Pole bitwy
19.30 S. dok. „Złamanie kodu”
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Uczucia” dramat
23.00 Nie ma tylu lat.
23.30 Jesteśmy z Ukrainy
00.00 Wiadomości DW (ros.)
00.15 Dziś na świecie (ros.)
00.40 Przyjazna Litwa

6.00 Seriale anim.
7.45 S. „Płonący ogień”
8.55 S. „W wirze miłości”
10.00 S. „Barrister Babu”
11.00 S. „Jestem po twojej stronie”
12.00 S. „Wierni”
14.00 S. „Dziedzictwo ojca”
15.00 S. anim.
16.00 TV 3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Pod prąd”
20.30 S. „Kobiety kłamią lepiej”
21.00 S. „TOP 3”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.30 „Pod przykryciem” dramat
00.35 „Dakar 2024”

6.00 S. „Seal Team”
7.00 Zasady mojej

kuchni
8.15 S. „Wojny glin. Kijów”
9.25 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.35 S. „CSI. Miami”
11.35 S. „Mentalista”
12.30 S. „Seal Team”
13.30 Zasady mojej kuchni
14.50 „Wojny glin. Kijów”
15.55 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
17.00 Dzień info
17.30 S. „Mentalista”
18.30 S. „CSI. Miami”
19.30 S. „Magnum: Detektyw z Hawajów”
20.30 „Ale numer!”
21.00 „Pojedynk na pustyni” thriller
22.50 „Wyścig po życie” thriller

rytas tv

5.30 S. dok. „Paranormalne zjawiska 911”
6.30 S. „Na imię ma Kozaim”
7.30 Pół godziny z Valatką
8.00 Godzina wolności TV
9.00 S. „Realna mistyka”
10.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
11.00 S. „Szpital Centralny”
12.00 Kod zdrowia
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Ochroniarz dzieci”
15.00 S. „Realna mistyka”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00 S. dok. „Nierozwiązane tajemnice świata”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 S. dok. „Ameryka. Duża podróż”
19.00 S. „Cyganecka Lala”
20.00 Reporter

20.20 Sport. Pogoda
20.50 S. „Pani prezydent”
21.25 S. „Szpital Centralny”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
23.30 S. dok. „Nierozwiązane tajemnice świata”
00.30 S. „Ślad”

6.05 S. „Hawaje 5.0”
7.45 S. „Cobra 11”
8.30 „Magazynowe wojny”
9.00 „E-gazas dugnas”
9.30 S. „Goldbergowie”
10.00 S. „Bomba”
11.00 S. „Rezydenci”
12.00 S. „Tatusz rządu”
12.30 „Gwiazdy lombardu”
13.00 „Mistrz kulinarii”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „CSI. NY”
16.00 S. „Hawaje 5.0”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 S. „Rezydenci”
20.00 „Dakar 2024”
21.00 „Niepamięć” film fab.
23.15 S. „Elementary”
00.15 S. „Koroner”

6.00 S. „W rękach losu”
7.00 „Rodzinne melodramaty”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Zakazany owoc”
10.00 S. „Zapukaj do moich drzwi”
11.00 S. „Specjaliści. W imieniu ofiary”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00, 20.00 S. „Prawo i porządek”
14.00, 18.00 S. „Nowy Amsterdam”
15.00 S. „Anupamaa”
16.00 S. „Bądź ze mną”
17.00 „Zamieśmy się żonami”
19.00 S. „Zabójcze umysły”
21.00 S. „McDonald i Dodds”

22.55 S. „Podróżnik”
00.50 „Projekt Lady”

TVP 1

6.15 S. „Dziedzictwo”
7.05 S. „Złoty chłopak”
8.00 Transmisja Mszy Świętej
8.30 „Kościół z bliska”
9.00 „Agrobiznes Extra”
9.15 „Gra słów. Krzyżówka”
9.40 S. „Ranczo”
10.35 S. „Komisarz Alex”
11.35 S. „Ojciec Mateusz”
12.30, 21.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.05 „Agrobiznes”
13.35 „Rok w ogrodzie Extra”
13.55 „U wybrzeży Nowej Zelandii”
15.00 S. „Złoty chłopak”
16.00 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
18.55 PŚ w skokach narciarskich w Szczyrku
20.30 „19.30”
20.55 „Gość 19.30”
22.10 „Rocky” dramat
00.15 „Boss” film akcji

TVP KULTURA

8.00 „Muzyczne poranki”
8.20 „Trzeci punkt widzenia”
9.00 „Wydarzenie aktualne”
9.30 „Rzecz Polska”
10.00 „Kontrakt” film obycz.
12.00 S. Królowa Bona”
13.45 „Linia życia. Sztuka Clyfforda Stilla” film dok.
15.15 „Zakazane piosenki” film wojenny
17.10 „Chleb, miłość i

fantazja” komedia
18.50 „Niedziela z...”
19.45 „Czesław Niemen” film dok.
21.00 „Drugie zabicie psa” spektakl
22.30 „Alfabet Andrzeja Dobosza”
22.55 „Ramen. Smak wspomnień” film fab.
00.40 „Portrety dok.

TVP POLONIA

7.00 Tacy byliśmy
7.30 „Pożyteczni.pl”
8.00 „Kulinarne wędrówki z Jołą Kleser”
8.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Kamperem po Południu”
12.30, 17.30 S. „Barwy szczęścia”
13.00 „Notacje”
13.15 S. „Blisko, coraz bliżej”
14.35 „Paleta dziejów”
15.05 „Prywatne życie zwierząt”
15.40 „Kultura na Ludowo# wspieram”
16.00 „Muzeum Polskiej Piosenki”
16.15 „Zwierzaki Czytali”
16.35 „Szkoła z Kleksem Bystrzakiem”
17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
18.00 Teleexpress
18.20 „Z Andrussem po Galicji”
18.55 „Nad Niemnem”
19.10 „Studio Lwów”
19.35 Rodzinka.pl”
20.05 „Gra słów. Krzyżówka”
20.30 „19.30”
20.55 „Gość 19.30”
21.20 Sport
21.30 S. „Ojciec Mateusz”
23.10 „Tacy byliśmy”
23.35 „Halina Konopacka” film dok.

TVP HISTORIA

7.00 „Był taki dzień”
7.02, 12.30 „Niezwykłe historie Białoczerwonych”
7.15 S. „Czas honoru”
8.00 „Był taki dzień”
8.05 „Polacy na ratunek Żydom”
8.15 „Działo się w Krakowie”
8.20 „Okrasa łamie przepisy”
8.45 „Śladami Eskulapa”
9.05, 18.53, 23.15 „Szlakiem Lubelskich Sztetli”
9.10 „Fotohistorie”
9.40 „Ex Libris”
10.00 „Flesz historii”
10.15 S. „Panna z mokrą głową”
10.45 „Fajna Polska”
11.33 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
12.20, 21.50 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
12.45 „W kotle historii”
13.15 S. „Doktor Ewa”
13.55 „Spór o historię”
14.30 „Było, nie minęło”
14.55 „Akcja Burza. To był zbiorowy obowiązek” film dok.
15.50 „Defilada zwycięzców” film dok.
16.40 „Myśliciele - sylwetki polskie”
16.45 „Giganci historii”
17.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
17.55 „Myśliciele”
18.00 S. „Wiedźmin”
19.00 S. „Czas honoru”
19.45 „Polacy na ratunek Żydom”
19.55 „Świadkowie czasu”
20.15 „Było, nie minęło”
20.35 „Działo się w Krakowie”
20.40 „Księża wolności 1914-1981”
21.00 S. „Kariera Nikodema Dyźmy”
21.55 „Cichociemni” film dok.

23.10 „Kalendarium Powstania Styczniowego 1863”
23.20 „Pociąg zatrzymał się w Auschwitz” film dok.
00.00 S. „Boża podszełka”

TRWAM

6.00 „Filmowe życiorysy” film dok.
6.35 „Republika Pawłowska” reportaż
7.05 „Sanktuarium Matki Bożej o Złotym Sercu w Beauraing” film dok.
8.00 „Historia, której nie pamiętam” film dok.
8.55, 18.55 „Poczet Wielkich Polaków”
9.00 Informacje dnia
9.15, 22.40 „Polski punkt widzenia”
9.35 „W gotowości” reportaż
10.00 „Papież Polak do rodaków”
10.35, 12.50, 20.25 Święty na każdy dzień
10.40 „Nie bójmy się mówić o raku”
11.00 Informacje dnia
11.15 „Jak my to widzimy - z daleka widać lepiej”
11.45 „Zew natury”
12.05 „Mocni w wierze”
12.35 „Słowo życia”
12.40 „Ma się rozumieć”
13.00, 19.00 Modlitwa Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 „Stan wojenny w Polsce - znaczenie i konsekwencje”
13.55 „Cioteczka” reportaż
14.30 Msza Święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 „Polonia”

reportaż
16.00 „Kurierskim szlakiem. Azymut Węgry” film dok.
16.50 „Ma się rozumieć”
17.00 Informacje dnia
17.10 „Jestem mamą”
17.25 „Przyroda w obiektywie”
17.40 „Zdrowie z bożej apteki”
17.55 „Sekrety mnichów”
18.10 „Prosto o gospodarce”
18.30 „Zostań żołnierzem RP”
18.45 Muzyczne chwile
19.05 Informacje dnia
19.15 „Rozmowy niedokończone”
20.30 „Każdy maluch to potrafi”
21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
21.20 Modlitwa różańcowa
21.50 „Myśląc Ojczyznę”
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
23.00 „Polskie dziedzictwo”
23.30 „Wołyń - nierozliczone ludobójstwo” film dok.
00.45 Muzyczne chwile

Discovery CHANNEL

7.00, 1.00, 18.00 Fani czterech kółek
9.00, 19.30 Jak to jest zrobione?
10.00 Skarby z szopy
10.30 Walka o bagaż
11.00 Łowcy staroci
14.00 Nagi instynkt przetrwania
17.00 Skarby z szopy
17.30 Obrońcy zabytków
19.00 Jak to działa?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Parker na złotym szlaku
22.00 Gorączka złota
23.00 Morze złota
00.00 Fani czterech kółek

7.00 Zwierzaki Czytaki
7.10 Figu Migu
7.20 S. anim. „Agatka”
7.30 Moda na rodzinę
8.00 Info Wilno
8.15 Studio Wilno
8.35 Było, nie minęło
9.00 Wojciech Cejrowski - bosy przez świat
9.25 S. „Sześć siostr”
10.35 To je Borowicz
11.00 Gra słów. Krzyżówka
11.20 Moda na język polski
11.45 Dobre historie
12.10 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
12.35 S. „Leśniczówka”
13.00 Info Wilno
13.05 Było, nie minęło
13.30 Nad Niemnem
13.45 Va Banque
14.35 Gwiazdozbiór TVP
15.05 Słownik polsko@polski
15.30 Jak to działa
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Figu Migu
17.20 Zwierzaki Czytaki
17.35 S. Anim. „Agatka”
17.45 S. „Siostry”
18.30 Polacy świata
18.35 Tygiel
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Panorama litewska
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 „19.30”
21.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
21.35 S. „Leśniczówka”
22.00 Rytmy Dwójki
23.00 S. „Na sygnale”
00.50 Info Wilno
00.10 Studio Wilno
00.30 Pozyteczni.pl
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,

8.30 Wiadomości
9.00 S. „Soko Leipzig”
9.50 S. „Komisarz Rex”
10.40 S. „Śledczy do pary”
11.30 S. „Miłość i medycyna”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 Garnki świata
14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Dobra czarownica”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Więc gdzie dalej?
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Język litewski
22.30 Wiadomości Rowerowe
23.00 S. „Pokonani”
00.00 S. „Komisarz Rex”

6.05 Filmy anim.
7.00 Pani chłopka
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Partnerki”
11.00 S. „Potrzebuję miłości”
12.00 Wiadomości
13.20 Pani chłopka
14.30 S. „Pełnia”
15.30 S. „Kraina Nadziei”
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Szeszki 20
21.00 S. „Potrzebuję miłości”
21.30 Wiadomości thriller
00.20 S. „Partnerki”

LRT | PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 (Nie)emigranci
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Dzieci tysiąclecia Litwy
8.30 Wiara i życie
9.00 Dzień dobry Litwo

11.30 Jesteśmy z Ukrainy
12.00 W sercu Litwin
13.00 Gen ciekawości
13.30 Euromaxx
14.00 To jest kino
14.30 S. dok. „Złamanie kodu”
15.20 S. dok. „Opowieści z Japonii”
15.30 S. „Służyć i bronić”
16.30 Dzień dobry Litwo
18.30 Babciu, naucz mnie
19.00 Zielona gabłota
19.30 „Prawdziwi szpiedzy wśród przyjaciół” film dok.
20.20 Niezapomniane Wilno
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.25 Puchar Europy w koszykówce. „JL Bourg Basket”-„7bet-Lietkabelis”
23.30 Prognoza
00.00 Wiadomości DW (ros.)
00.15 Dziś na świecie (ros.)
00.40 Przyjazna Litwa

6.00 Seriale anim.
7.45 S. „Płonący ogień”
8.55 S. „W wirze miłości”
10.00 S. „Barrister Babu”
11.00 S. „Jestem po twojej stronie”
12.00 S. „Wierni”
14.00 S. „Dziedzictwo ojca”
15.00 S. anim.
16.00 TV 3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Show dobrego wieczoru”
20.30 S. „Kobiety kłamią lepiej”
21.00 S. „TOP 3”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.30 „Za linią wroga II: Oś zła” thriller
00.35 „Dakar 2024”

6.00 S. „Seal Team”
7.00, 13.30 Zasady mojej kuchni
8.15, 14.50 S. „Wojny glin. Kijów”
9.25, 15.55 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.35 S. „CSI. Miami”
11.35 S. „Mentalista”
12.30 S. „Seal Team”
17.00 Dzień info
17.30 S. „Mentalista”
18.30 S. „CSI. Miami”
19.30 S. „Magnum: Detektyw z Hawajów”
20.30 „Ale numer!”
21.00 „Kod nieśmiertelności” thriller
22.50 „Pojedynek na pustyni” thriller

5.30 Nowy dzień
6.30 S. „Na imię ma Kozaim”
7.30 W cieniu mężczyzn
8.00 S. dok. „Nierozwiązane tajemnice świata”
9.00 S. „Realna mistyka”
10.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
11.00 S. „Szpital Centralny”
12.00 W świecie koszykówki
12.30 S. „Fenomen stolicy”
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Ochroniarz dzieci”
15.00 S. „Realna mistyka”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00 S. dok. „Nierozwiązane tajemnice świata”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 S. dok. „Ameryka. Duża podróż”
19.00 S. „Cyganecka Lala”

20.00 Reporter
20.40 Sport. Pogoda
20.50 S. „Pani prezydent”
21.25 S. „Szpital Centralny”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
23.30 S. dok. „Nierozwiązane tajemnice świata”
00.30 S. „Ochroniarz dzieci”

6.00 S. „Hawaje 5.0”
7.45 S. „Cobra 11”
8.30 „Magazynowe wojny”
9.00 „Na jednym końcu haczyk”
9.30 S. „Goldbergowie”
10.00 S. „Bomba”
11.00 S. „Rezydenci”
12.00 S. „Tatusz rządzi”
12.30 „Gwiazdy lombardu”
13.00 „Mistrz kulinarii”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „CSI. NY”
16.00 S. „Hawaje 5.0”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 S. „Rezydenci”
20.00 „Dakar 2024”
21.00 „Czarna skrzynka” thriller
23.20 S. „Elementary”
00.20 S. „Koroner”

6.00 S. „W rękach losu”
7.00 „Rodzinne melodramaty”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Zakazany owoc”
10.00 S. „Zapukaj do moich drzwi”
11.00 S. „Specjaliści. W imieniu ofiary”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00, 20.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Nowy Amsterdam”
15.00 S. „Anupamaa”
16.00 S. „Bądź ze mną”
17.00 „Zamieńmy się żonami”
18.00 S. „Nowy

Amsterdam"
19.00 S. „Zabójcze umysły”
21.00 S. „McDonald i Dodds”
00.50 „Projekt Lady”

TVP 1

6.15 S. „Dziedzictwo”
7.05 S. „Złoty chłopak”
8.00 Transmisja Mszy Świętej
8.30 „Zrujnowani odbudowani”
9.00 „Agrobiznes Extra”
9.15 „Gra słów. Krzyżówka”
9.40 S. „Ranczo”
10.35 S. „Komisarz Alex”
11.35 S. „Ojciec Mateusz”
12.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.05 „Agrobiznes”
13.35 „Rok w ogrodzie Extra”
13.55 S. dok. „U wybrzeży Nowej Zelandii”
15.00 S. „Złoty chłopak”
16.00 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.25 PŚ w skokach narciarskich w Szczyrku
20.30 „19.30”
20.55 „Gość 19.30”
21.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
22.10 „Tylko dla odważnych” film akcji
00.30 „Powrót pisarzy - Sergiusz Piasecki”

TVP KULTURA

8.00 „Muzyczne poranki”
8.45 „Kronos”
9.25 „Zaginione - odnalezione”
9.50 Alfabet Andrzeja Dobosza

10.20 „Chleb, miłość i fantazja” komedia
12.00 S. „Królowa Bona”
13.10 „Alfabet Andrzeja Dobosza”
13.40 „Czesław Niemen” film dok.
14.55 „Czesław Niemen i Aerolit” koncert
15.40 „Chleb, miłość i zazdrość” komedia
17.25 „Kromer Biecz Festiwal 2019” - koncert finałowy
18.55 „Księga Przestrzeni”
19.35 „Którędy po sztukę”
19.50 „Dietrich i Garbo, dwie boginie kina” film dok.
21.00 „Łucznicy z Kraju Smoka” dramat
22.40 „Z przytupem - Mazurek” widowisko
23.10 S. „Tajemnica Błatego Konia”
00.10 „Jazz.pl”

TVP POLONIA

6.00 „Tacy byliśmy”
7.30 „Magiczne Podhale z Sebastianem Karpielem Bułecką”
8.00 „Kuchnia dwudziestolecia”
8.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Studio Lwów”
12.30, 17.30 S. „Barwy szczęścia”
13.00 „Notacje”
13.15 S. „Ojciec Mateusz”
15.00 „Halina Konopacka” film dok.
16.00 „Muzeum Polskiej Piosenki”
16.20 S. anim. „Agi Bagi”
16.30 S. anim. „Pamiętnik Flori”
16.40 „GO - TU - JEMY”
17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie.”
18.00 Teleexpress

18.20 Film dok.
18.55 „Kierunek Zachód”
19.10 „Magazyn z Wysp”
19.35 „Rodzinka.pl”
20.05 „Gra słów. Krzyżówka”
20.30 „19.30”
20.55 „Gość 19.30”
21.20 Sport
21.30 S. „Blondynka”
23.10 „Tacy byliśmy”
23.40 „Ocaleni”

TVP HISTORIA

7.00 „Był taki dzień”
7.02, 12.30 „Niezwykłe historie Biało-Czerwonych”
7.15 S. „Czas honoru”
8.00 „Był taki dzień”
8.05 „Polacy na ratunek Żydom”
8.20 „Okrasa łamie przepisy”
8.45 „Śladami Eskulapa”
9.05 „Był taki dzień”
9.10 „Marzyciele”
9.35 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
9.40 „Myśliciele - sylwetki polskie”
9.45 „W Polskę jedziemy”
10.05, 21.30 „Szlakiem Lubelskich Sztetli”
10.15 S. „Panna z mokrą głową”
10.45 „Fajna Polska”
11.30 „Dziwak? - interpretacje” film dok.
14.45 „W kotle historii”
13.15 S. „Dyrektorzy”
14.35 „Był taki dzień”
14.40 „Archiwum zimnej wojny”
15.08 „Pociąg zatrzymał się w Auschwitz” film dok.
15.45 Film dok.
16.40 „Działo się w Krakowie”
16.45 „Giganci historii”
17.30 S. „Korona królów”
17.55 „Myśliciele - sylwetki polskie”
18.00 S. „Wiedźmin”

18.45 „Polacy na ratunek Żydom”
19.00 S. „Czas honoru”
19.45 „Magiczne Podhale z Sebastianem Karpielem Bułecką”
20.10 „Spór o historię”
20.40 „Odwieczna przeszkoda”
21.00 S. „Kariera Nikodema Dyzmy”
22.00 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
22.50 „Kalendarium Powstania Styczniowego 1863”
23.00 „Świadkowie epoki. Ku zagładzie” film dok.
23.40 „Było, nie minęło”
00.05 S. „Boża podszewka”

TRWAM

6.35 „Odpowiedzialni za Kościół”
7.00 „János Esterházy. Niewymazana historia” film dok.
8.00 „Filmowe życiorysy”
8.35 „Zdrowie z bożej apteki”
8.55, 18.55 „Poczet Wielkich Polaków”
9.00 Informacje dnia
9.15, 22.40 „Polski punkt widzenia”
9.35 „Każdy maluch to potrafi”
9.50 „Słowo życia”
10.00 „Tak Go pamiętam”
10.25 Muzyczne chwile
10.30 „Sanktuarium polskie”
10.50, 20.25 Święty na każdy dzień
11.00 Audycja Generalna papieża Franciszka w Watykanie
12.00 „Życie według świętego Jana Pawła II”
12.15 Muzyczne chwile
12.25 „Jestem mamą”

12.40 „Prosto o gospodarce”
13.00, 19.00 Modlitwa Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 „Polskie dziedzictwo”
13.50 Reportaż
14.20 „Słowo życia”
14.30 Msza Święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 „Z Małej Cerkwicy do...” reportaż
16.50 „Ma się rozumieć”
17.00 Informacje dnia
17.10 „Na zdrowie”
17.30 Film dok. „Po stronie prawdy”
18.50 Muzyczne chwile
19.05 Informacje dnia
19.15 „Rozmowy niedokończone”
20.30 S. anim.
21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
21.20 Modlitwa różańcowa
21.50 „Myśląc Ojczyzną”
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
23.00 „Cudowne przejście przez Morze Czerwone” (3) film dok.
00.15 „Wyzwolenie” spektakl

Discovery CHANNEL

7.00, 13.00, 18.00, 22.00 Fani czterech kótek
9.00, 19.30 Jak to jest zrobione?
10.00 Skarby z szopy
10.30 Walka o bagaż
11.00 Łowcy staroci
14.00 Nic do ukrycia
17.00 Skarby z szopy
17.30 Obrońcy zabytków
19.00 Jak to działa?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Graty Dereka Bieriego
23.00 Samochody marzeń Downey'a Jr.
00.00 Fani czterech kótek

DOM KULTURY POLSKIEJ
W WILNIE SALA TEATRALNA

UL. NAUGARDUKO 76

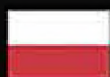
20 STYCZNIA 2024
18:00

bilietai.lt

ŁUKASZ KAMIŃSKI
W MONOKOMEDII TOMASZA JACHIMKA

KOLEGA MELA GIBSONA

REŻYSERIA: SŁAWOMIR GAUDYN ASYSTENT REŻYSERA: RYSZARD ROTKIEWICZ KIEROWNIK ARTYSTYCZNY: LILIA KIEJZIK
OPRAWA TECHNICZNA: ARTUR ARMACKI, DANIEL ZARANKA

Fundacja
POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE
im. Jana Olszewskiego

 ORLEN Lietuva

PROJEKT FINANSOWANY ZE ŚRODKÓW KANCELARII PREZESA RADY MINISTRÓW

W RAMACH KONWERTU POLONKI-POLACY ZA GRANICĄ 2024

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. 8 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.
Tel. 8 659 57 721

USŁUGI

Pomagam i doradzam w sprzedaży bądź wynajęciu domu, mieszkania lub ziemi.

Tel. 8 645 444 47

Wykonujemy badanie biorezonansowe organizmu. Sprawdzamy przy-

datność i zgodność żywności i suplementów.

Wilno, tel. 862094940

Muruję piece, piecyki. Remontuję stare. Niedrogo. Tel. 8 683 95 373

SPRZEDAŻ

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona.

Tel. 8 600 18 083 (Leon)

Firma zatrudni administratora

Staż pracy niewymagany
prawo jazdy kategorii B
tel. 8 685 14284

el.p.: info@uabrovita.lt

**UAB „KLION”
zatrudni**

**Ślusarza (mechanika)
do remontu samochodów**

Wynagrodzenie od 800 do 2000 euro

Miejsce pracy: Vilnius, Birbynių g. 4A

Inf. pod nr tel.: 8 685 04080,

e-mail.: info@klion.lt

**KURIER
WILEŃSKI**

ZAPRASZAMY NA FINAŁ KONKURSU

**Polak Roku
2023**

który odbędzie się w niedzielę 4 lutego, o godz. 16.00
w Domu Kultury Polskiej w Wilnie

W programie:

- Uhonorowanie laureata oraz finalistów konkursu
- Wręczenie nagród Czytelnikom

Projekt jest współfinansowany w ramach funduszy polonijnych
Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej

Wstęp wolny

**KURIER
WILEŃSKI**

Prenumerata 2024

Wydanie codzienne (kod 0044)

Na miesiąc 10,00 €

Na 3 miesiące 28,00 €

Na 6 miesięcy 54,00 €

Na rok 105,00 €

Wydanie magazynowe (kod 0172)

Na miesiąc 4,00 €

Na 3 miesiące 11 €

Na 6 miesięcy 21,00 €

Na rok 40,00 €

**Dla osób niepełnosprawnych
oraz emerytów**

Wydanie codzienne (kod 0227)

Na miesiąc 9,00 €

Na 3 miesiące 25,00 €

Na 6 miesięcy 49,00 €

Na rok 93,00 €

**Prenumerata dla czytelników
za granicą**

Wydanie codzienne

Na miesiąc 20 €

Na 6 miesięcy 120 €

Na rok 240 €

Wydanie magazynowe

Na miesiąc 10 €

Na 6 miesięcy 60 €

Na rok 120 €

„Kurier Wileński” można zaprenumerować:

- w każdym urzędzie pocztowym (Lietuvos paštas);
- drogą elektroniczną:
www.prenumeruok.lt;

Zasięgnąć informacji można pod nr. tel. (8-5) 260 84 44,
Birbynių g. 4A, LT-02121 Vilnius,
kolport@kurierwilenski.lt, www.kurierwilenski.lt

„Najwolniejsze” miasto świata

London został uznany ponownie za najwolniejsze miasto na świecie. By przejechać w centrum stolicy 10 km, trzeba średnio przesiedzieć za kółkiem 37 min. 20 sek. To o pół minuty dłużej niż w 2022 r., kiedy to London także znalazł się w tym zakresie na szczycie. Powody są wielorakie. Po pierwsze na terenie prawie całego centralnego Londynu obowiązuje ograniczenie szybkości do 20 mil na godzinę. To niewiele więcej niż 30 km na godzinę. Drugim powodem jest zatłoczenie miasta. Londyńczycy mimo horrendalnej opłaty za wjazd do centrum – 15 funtów dziennie – wciąż korzystają z samochodów. Trzecią przyczyną jest tłok, jaki tworzą przechodnie.

Fot. Freepik.com

Najbrzydszy trawnik na świecie

Kathleen Murray z Tasmanii w Australii została „dumną właścicielką najbrzydszego trawnika na świecie”. Międzynarodowy konkurs ma szczytny cel. Jego organizatorzy chcą zwrócić uwagę na to, jak ważne jest oszczędzanie wody w gospodarstwach domowych w obliczu zmieniającego się klimatu. Według jurorów zwycięski trawnik znajdujący się na australijskiej wyspie Tasmania jest „najpiękniejszym przykładem najmniej atrakcyjnego trawnika”, a sposób, w jaki utrzymuje go właścicielka, to przykład dążenia do „najbardziej wartościowego na świecie celu, jakim jest oszczędzanie wody”. Jak napisano, „wybór nie był łatwy, ponieważ wszystkie trawniki na nadesłanych zdjęciach były brzydkie”. Właścicielka ogrodu, Kathleen Murray, poza wyschniętą trawą ma na posesji kilka krzaków charakterystycznych dla Tasmanii. Na ich podlewanie nie zużyła ani kropli wody.

Niedźwiedź z Ukrainy dotarł do Szkocji

Niedźwiedź himalajski, który został znaleziony w opuszczonym zoo we wschodniej Ukrainie pięć miesięcy po inwazji Rosji w 2022 roku, został przygarnięty w piątek przez szkockie zoo w okolicach Edynburga. Jampil, nazwany na cześć miejscowości w obwodzie donieckim, w której został znaleziony, był jednym z zaledwie kilku z 200 zwierząt w ukraińskim zoo, które przeżyły. Po uratowaniu był pod opieką belgijskiej organizacji charytatywnej. Podróż niedźwiedzia do nowego domu – Five Sisters Zoo, znajdującego się około 32 km na zachód od Edynburga, trwała 12 godzin.

Fot. Freepik.com

Fotomigawka

■ Odpoczynek na świeżym powietrzu, w otoczeniu zimowej przyrody, to oaza spokoju dla każdego z nas Fot. M. P.